

KLAUS IOHANNIS

**ÎMPREUNĂ
PENTRU
ROMÂNIA
NORMALĂ**

PROGRAM PREZIDENȚIAL

2019

IOHANNIS

ÎMPREUNĂ PENTRU ROMÂNIA NORMALĂ

SUMAR

FUNDAȚIA PE CARE RIDICĂM ROMÂNIA NORMALĂ 2

- După trei decenii de la căderea comunismului.....4
- Principii și valori pentru o nouă etapă de modernizare6
- Garantăm parcursul pro-european și democratic.....8

STATUL ÎN SLUJBA CETĂȚEANULUI – RECONSTRUIM ÎNCREDEREA ÎN INSTITUȚII 12

- Construim România normală, un stat funcțional14
- Refacem credibilitatea statului – auditul instituțiilor.....16
- Reașezăm administrația publică pe fundamente corecte17

ROMÂNIA LEGII – GARANTĂM STATUL DE DREPT 20

- Fără compromisuri privind independența justiției.....22
- Continuăm lupta împotriva corupției.....23
- Legi mai simple și mai clare, pentru rezultate durabile.....24

ROMÂNIA SUSTENABILĂ – PROMOVĂM EDUCAȚIA, SĂNĂTATEA ȘI SOLIDARITATEA SOCIALĂ 26

- România educată – proiectul unei noi generații.....28
- Așezăm pacientul în centrul sistemului de sănătate30
- Solidaritate socială în România tuturor vârstelor.....32
- Protejăm mediul prin politici coerente și educație.....34
- Suștinem sportul și încurajăm viața activă.....36

ROMÂNIA PROSPERĂ ȘI PREDICTIBILĂ – CONSOLIDĂM ROMÂNIA ANTREPRENORIALĂ 38

- România prosperă – stabilitate și creștere sănătoasă40
- România predictibilă – responsabilitate în politicile economice....42
- Suștinem România antreprenorială prin competitivitate.....44

ROMÂNIA COMPETITIVĂ – REMEDIEM DECALAJELE PRIN STRATEGII ȘI POLITICI INTELIGENTE 46

- Industria auto – cheia competitivității pe termen lung48
- IT&C – acceleratorul de business și inovație.....50
- România – hub energetic regional.....51
- Agricultură competitivă și revitalizarea satului românesc.....52
- Turismul românesc cu valoare adăugată54

ROMÂNIA CONECTATĂ – DEZVOLTĂM INFRASTRUCTURA ȘI DIGITALIZAREA 56

- Modernizăm relația stat - cetățean prin digitalizare.....58
- Dezvoltăm România în paradigma tehnologiilor viitorului.....60
- Investim în infrastructura de transport și în mobilitate62
- România – partener regional în securitatea energetică.....64

ROMÂNIA EUROPEANĂ – SPORIM BENEFICIILE INTEGRĂRII EUROPENE 66

- Aprofundăm integrarea europeană și beneficiile ei.....68
- Întărim rolul României în procesul decizional european.....69
- Utilizăm eficient fondurile europene.....71

ROMÂNIA PUTERNICĂ – PROMOVĂM PARTENERIATE DURABILE 72

- Creștem influența pe plan extern și profilul
internațional al României74
- Asigurăm continuitate, predictibilitate
și transparență în politica de securitate.....77
- Politica de securitate națională și de apărare a țării78

CONSTRUIM ÎMPREUNĂ ROMÂNIA NORMALĂ 80

FUNDAȚIA PE CARE RIDICĂM ROMÂNIA NORMALĂ

▲ Privind spre viitor,
după trei decenii
de la căderea
comunismului

▲ Principii și valori
pentru o nouă etapă de
modernizare

▲ Garantăm parcursul
pro-european și
democratic

ROMÂNIA NORMALĂ este o Românie competitivă într-o Europă a valorilor democratice, o țară care asigură prosperitatea și garantează **siguranța** tuturor cetățenilor săi. România normală este statul care funcționează pentru cetățean, în care Guvernul lucrează cu responsabilitate pentru dezvoltarea țării, Parlamentul legiferează bine și eficient, iar Președintele își îndeplinește atribuțiile constituționale. România normală este România puternică în Europa și în lume, un partener de nădejde pentru aliații noștri euro-atlantici și un pilon de securitate regională. România normală este țara de unde nu mai suntem nevoiți să emigrăm pentru a ne putea împlini aspirațiile.

Privind spre viitor, după trei decenii de la căderea comunismului

Timp de trei decenii, România a făcut eforturi considerabile pentru a se desprinde de trecutul comunist. Lunga tranziție care a urmat, inițiată odată cu Revoluția sângeroasă din Decembrie 1989, a transformat profund societatea românească. Parcursul nu a fost deloc simplu – au existat crize de natură să vulnerez statul (tensiuni sociale majore, momente critice în privința funcționării instituțiilor publice, mari dificultăți economice), însă progresele obținute în toți acești ani sunt de necontestat.

România este o democrație puternic atașată valorilor europene, un pilon de stabilitate în zonă, cu un rol bine definit în asigurarea securității la frontiera externă a Uniunii Europene și în bazinul Mării Negre.

Orice construcție durabilă trebuie să se realizeze pe o bază solidă. Democrația și libertatea sunt cele mai de preț valori pe care le-am obținut în Decembrie 1989, însă nu trebuie să uităm niciodată că ele au fost dobândite prin jertfă, suferință și curajul de a înfrunța un regim criminal construit pe teroare și încălcări flagrante ale demnității umane. Fundamentele României democratice au fost puse în Decembrie 1989, atunci când românii, animați de idealul libertății, și-au sacrificat viața pentru o țară în care respectul față de drepturile civile, statul de drept și lege să primeze. De atunci și până în

prezent, generații întregi de români au muncit asidu pentru ca România să redevină parte a marii familii europene și transatlantice.

România a îndeplinit obiective naționale esențiale pentru dezvoltarea internă și consolidarea poziției pe plan extern: integrarea în NATO și Uniunea Europeană. Pe lângă aceste deziderate, românii și-au afirmat cu numeroase ocazii, în ultimele decenii, atașamentul față de apărarea statului de drept și a democrației, independența justiției, lupta împotriva corupției, dezvoltarea unei culturi politice participative.

În decembrie anul acesta se împlinesc trei decenii de la momentul fondator al democrației românești. Așa cum prevede și Constituția, valorile supreme ale națiunii române se întemeiază inclusiv pe idealurile Revoluției din Decembrie 1989. Dincolo de momentul comemorativ, acest interval de timp ne oferă ocazia de a face un bilanț al societății românești din ultimii 30 de ani, de a ne întreba cum vrem să trăim de acum înainte, cum va arăta societatea românească în viitor — întrebări esențiale pentru definirea proiectului național, al României de mâine. Acest moment de bilanț ne obligă să răspundem la întrebarea: **Ce avem de făcut ca România să devină o țară normală?** „Normalitatea” este o stare pe care ne-o dorim cu toții în existența noastră. Cu toții vrem să avem o viață normală, să

trăim decent, firesc și în armonie cu tot și cu toți cei care ne înconjoară. Asemenea unei vieți normale, o țară, ca să fie pe măsura așteptărilor cetățenilor ei, trebuie să se așeze armonios, să ofere tuturor sentimentul că viața lor poate fi una firească în granițele aceluia stat și că toți pun umărul pentru ca națiunea respectivă să se dezvolte bine și frumos. O țară normală, am putea spune.

Anul 2019 reprezintă momentul în care România trebuie să intre într-o nouă etapă, una de modernizare în spirit european. La baza proiectului României de mâine trebuie să stea analiza profundă a celor trei decenii de evoluție a societății românești. Doar astfel putem propune și susține cu toții un proiect viabil, care să exprime voința tuturor românilor și care să fie așezat pe valorile și principiile enunțate în Decembrie 1989. Două proiecte naționale majore ale perioadei post-decembriste - integrarea României în NATO și UE — au reunit consensul național în chip exemplar. În același mod, **proiectul destinat reconstrucției instituționale și morale a țării, precum și desăvârșirii unei Românie normale, are anvergura necesară pentru a determina implicarea tuturor actorilor relevanți din societate și de a avea susținerea majorității românilor.**

Având în vedere angajamentul ferm față de lege și dreptate, precum și față de valorile fun-

damentale ale democrației pe care le-am apărat și promovat în ultimii cinci ani, **fundația României normale este cea mai importantă realizare a primului meu mandat de Președinte.** Am arătat că pot fi catalizatorul unui proiect de reconstrucție, care să adune în jurul său toate forțele pro-democratice și pro-europene din societate.

Principii și valori pentru o nouă etapă de modernizare

Noi, românii, credem în valorile fundamentale ale civilizației europene, în democrație și libertate. Am arătat în ultimii ani că respingem orice formă de abuz și dispreț față de demnitatea umană. Nu ne imaginăm societatea românească de mâine fără dreptate, pluralism politic, stat de drept, integritate, egalitate în fața legii. Pentru că lumea de mâine nu poate exista fără drepturile omului, demnitate, solidaritate, toleranță, diversitate, patriotism civic, egalitate de șanse, meritocrație și economie de piață. **Considerăm că toate aceste valori reprezintă chei de boltă ale unei României normale.**

În calitate de Președinte al României, voi acționa cu aceeași fermitate ca și până acum, pentru întărirea statului de drept și a democrației, respectarea Constituției și a legilor, consolidarea instituțiilor statului, combaterea corupției, prezervarea memoriei naționale, promovarea educației ca proiect fundamental în normalizarea și modernizarea României, cultivarea spiritului civic, garantarea drepturilor și a libertăților fundamentale, promovarea valorilor și a principiilor europene, protejarea drepturilor tuturor minorităților, consolidarea profilului internațional al României. Voi continua să fiu același Președinte echilibrat și corect de care România are nevoie.

România normală este o Românie competitivă într-o Europă a valorilor democratice, o Românie care asigură prosperitatea și apărarea tuturor cetățenilor săi.

România normală este România puternică în Europa și în lume, un partener de nădejde pentru aliații noștri euro-atlantici și un pilon de securitate regională.

România normală este țara de unde nu mai suntem nevoiți să emigrăm pentru a putea avea un parcurs profesional și personal în acord cu aspirațiile noastre și țara în care cei plecați se pot întoarce cu încrederea că sunt respectați și încurajați.

În România normală, politica este apropiată de cetățean, iar decidenții înțeleg pe deplin responsabilitatea pe care o au față de români.

România normală își protejează identitatea, valorile, patrimoniul și resursele, fiind un stat în care domnește legea, nu arbitrarul.

România normală înseamnă o țară sigură, care le oferă cetățenilor toate condițiile necesare pentru a duce un trai bun, știindu-și copiii în siguranță.

România normală este, totodată, statul care funcționează pentru cetățean, în care Guvernul lucrează cu responsabilitate pentru dezvoltarea țării, Parlamentul legiferează bine și eficient, iar Președintele își îndeplinește atribuțiile constituționale.

Garantăm parcursul pro-european și democratic

Să fiu Președinte al României este o onoare pentru mine, iar susținerea și încrederea pe care mi le-au arătat românii au fost esențiale, mai ales în momentele extrem de dificile în care mi-au fost alături în lupta pentru apărarea democrației și a statului de drept. Le mulțumesc, știu că au fost cinci ani la sfârșitul cărora cu toții ne doream ca țara noastră să fie cât mai prosperă, stabilă și predictibilă. Când am preluat mandatul de Președinte, România avea perspective bune, criza economică fusese depășită și erau întrunite toate premisele pentru o dezvoltare puternică. **Pentru ca aceste așteptări să se fi împlinit, ar fi fost însă nevoie și de un guvern, legitimat prin alegeri, care să aibă aceleași priorități ca românii.**

Scrutinel parlamentar din 2016 a generat însă una dintre cele mai puternice majorități pe care Partidul Social Democrat le-a avut după 1989, în condițiile în care a obținut aproape jumătate din numărul total de deputați și senatori. Oamenii i-au votat crezându-le promisiunile și cu convingerea că, la atâția ani de la despărțirea de dictatură, nimic nu mai poate

amenința libertatea și democrația câștigate cu jertfa tinerilor uciși în Decembrie '89.

Românii nu au anticipat că votul lor poate fi furat și deturnat cu atât de mult cinism. Nu și-au închipuit cu câtă forță retrogradă va fi lovit statul român pentru a-l face slab și a-l acapara. Persoane cu dosare penale, care aveau nevoie de legi și instituții slăbite pentru a se salva, au ajuns să guverneze România.

Miza celor aflați la guvernare a fost îndepărtarea României de Uniunea Europeană, cea mai nefastă și iresponsabilă decizie politică din istoria noastră recentă. De ce un partid ales să guverneze în interesul cetățenilor și-a propus să acționeze tocmai împotriva acestora? Pentru că România europeană înseamnă țara în care nu pot fi puși în fruntea statului corupții și incompetenții, care să decidă după bunul lor plac ce legi trebuie date, ce instituții trebuie acaparate, ce bani trebuie direcționați în buzunarele de partid.

România a fost sacrificată în lupta pentru supraviețuire a liderilor cu probleme penale. Așa se

face că, în loc ca speranța de dezvoltare și progres să se materializeze, românii s-au văzut nevoiți să lupte pentru a nu pierde tot ce au câștigat în cei 30 de ani de la căderea comunismului.

În ultimii ani am dus mai mult decât o bătălie politică. Am dus un război cu cei care voiau ca România să deraieze de pe drumul corect. Cu toate instrumentele pe care Constituția le pune la dispoziție Președintelui României, am reușit să blochez cele mai multe dintre atrocitățile premeditate la vârful PSD. Am mers la ședințe de guvern, am atacat la Curtea Constituțională, am sesizat Comisia de la Veneția și Avocatul Poporului, am reîntors legi la Parlament spre reexaminare, am explicat public cât de toxice și de nocive sunt modificările inițiate de PSD, am convocat, pe 26 mai 2019, un referendum național pe tema justiției. Bilanțul tuturor acestor acțiuni: amnistia și grațierea – prioritățile zero ale PSD – nu au fost legiferate, OUG 13 nu este în vigoare, codurile penale favorabile infractorilor – obsesia de ani de zile a PSD – nu au fost adoptate. Chiar și modificările pe care PSD a reușit până la urmă

să le treacă prin Parlament, cu majoritatea ținută sub control, nu au rămas în variantele inițiale, total distructive.

Efortul solidar al cetățenilor, al opoziției democratice și al meu au blocat disoluția statului român democratic și restaurația unui regim autocratic.

Dar este evident faptul că, după această guvernare, avem multe de refăcut, cu preponderență în domeniul justiției. Sunt, de asemenea, foarte multe greșeli economice pe care va trebui să le reparăm. Și tot printr-un efort comun, vom reuși să reconstruim acest stat, pentru a-l pune în slujba cetățeanului, nu al intereselor vreunui partid.

Cel mai important câștig al mandatului meu este că România și-a păstrat cursul pro-european și democratic.

Sunt mândru de țara mea, care, în 2019, după o atât de puternică ofensivă, și-a făcut auzită vocea în întreaga Europă și a dat un mesaj clar: avem o democrație vibrantă, cu cetățeni activi, implicați în menținerea cursului nostru european. Suntem o țară cu partide de opoziție puternice, care își asumă fără echivoc democrația. Asta se știe

astăzi în Europa despre țara noastră, după votul dat la referendum de 6,4 milioane de români pe 26 mai.

În acest mandat am lucrat pentru a construi temelia pe care să ridicăm România normală, chiar dacă în multe momente lupta pentru a bloca distrugerile PSD a devenit prioritară, întrucât acestea reprezentau cel mai mare pericol la adresa României. În ciuda adversităților politice, mi-am urmărit consecvent și fără compromisuri obiectivele strategice.

La nivelul Uniunii Europene, mi-am propus ca România să fie un membru activ și respectat și așa este privită acum țara noastră, care are un cuvânt important de spus în chestiunile majore ale comunității europene.

Relațiile noastre cu SUA sunt la cel mai înalt nivel din istoria lor. Am avut două întâlniri foarte consistente cu Președintele SUA, Donald Trump, iar parteneriatul strategic cu Statele Unite ale Americii este tot mai puternic și cu rezultate economice din ce în ce mai bune.

În mandatul meu, prioritară a fost și întărirea rolului țării noastre în NATO, pentru a beneficia de protecția celei mai importante alianțe politico-militare din lume. La inițiativa mea, s-a ajuns la un **Acord politic național privind creșterea finanțării pentru Apărare la 2%**, în baza căruia Armata României se modernizează și devine un partener internațional tot mai respectat.

România normală este țara oamenilor bine pregătiți și adaptați provocărilor viitorului, în care performanța, munca, talentul și corectitudinea sunt răsplătite. De aceea am inițiat proiectul național **România Educată**, care reprezintă fundația solidă și predictibilă care a lipsit atâția ani din sistemul nostru de educație.

Deși de multe ori contextul politic mi-a fost potrivnic, **am promovat permanent nevoia de integritate în politică și societate**, am susținut lupta antico-

rupție, iar rezultatul referendumului din 26 mai l-am transpus în **Acordul Politic Național pentru consolidarea parcursului european al României**, semnat de toate partidele, mai puțin tocmai de către partidele aflate la guvernare, PSD și ALDE.

Prin acest acord politic **am făcut și demersurile necesare ca românii din Diaspora să le fie respectat dreptul de vot**. Astfel, după umilințele îndurate în fața secțiilor de votare din străinătate, avem o legislație nouă, care instituie obligativitatea instituțiilor statului de a asigura condiții decente pentru desfășurarea votului.

Principiile și valorile corecte reprezintă fundația pe care construim România normală. Pe acestea le-am apărât pe tot parcursul primului meu mandat și voi continua să le apăr, pentru că ele ne definesc ca națiune. Dacă am fi pierdut în acești cinci ani din libertate, din democrație, din prețuirea cinstei și a competenței, din integritate, din atașamentul pentru Uniunea Europeană și parteneriatul Nord-Atlantic, atunci viitorul nostru ar fi fost cu adevărat pus în pericol. Însă, atât timp cât avem scara valorilor nealterată, tot ceea ce a stricat PSD se poate repara.

**Împreună putem
reconstrui încrederea
în instituțiile statului și
putem îndrepta măsurile
economice greșite.
Împreună vom face
România normală!**

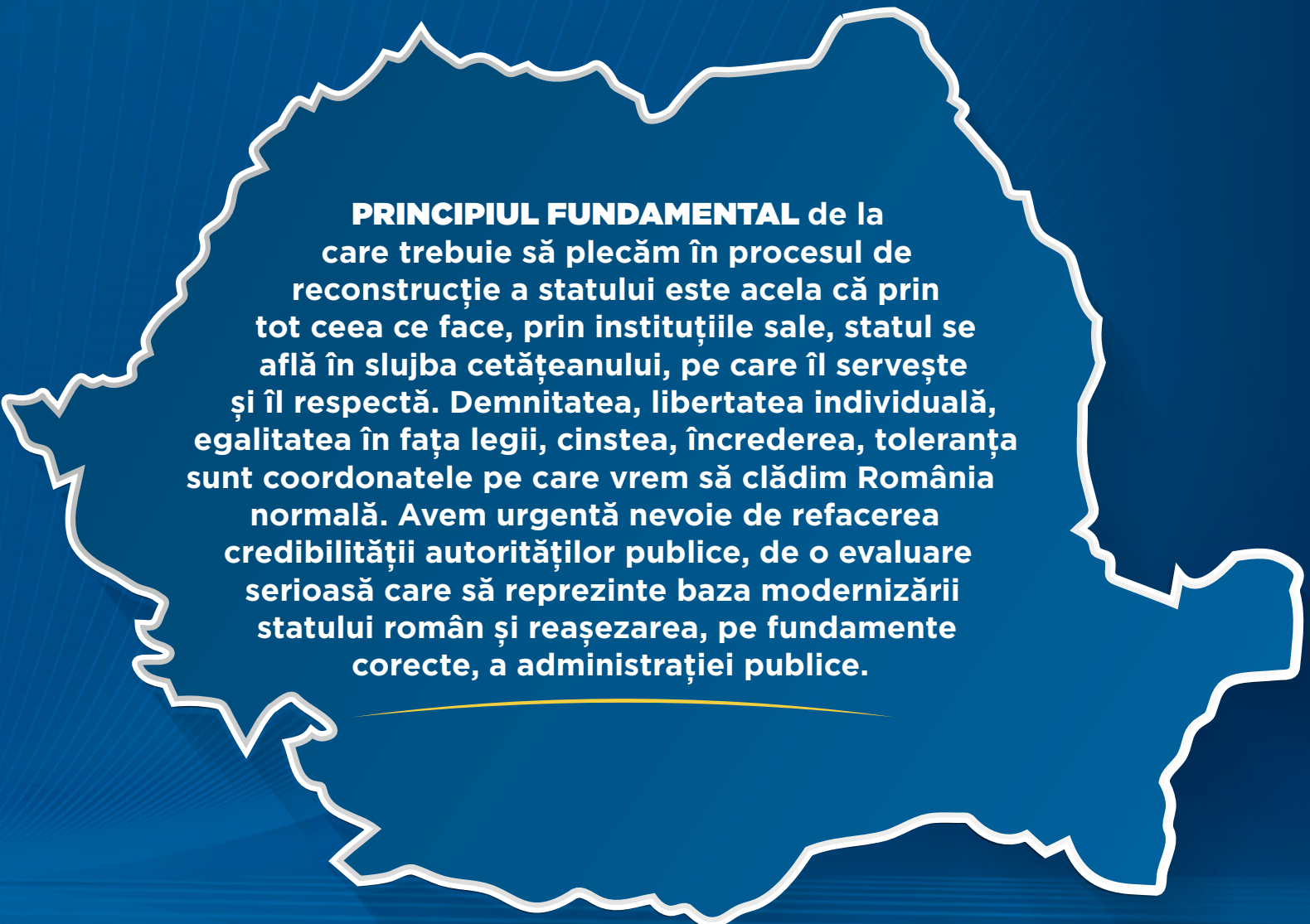
STATUL ÎN SLUJBA CETĂȚEANULUI

Reconstruim încrederea în instituțiile publice

▲ **Construim România normală, un stat funcțional, în slujba cetățeanului**

▲ **Refacem credibilitatea autorității publice – auditul instituțiilor**

▲ **Reașezăm administrația publică pe fundamente corecte**

PRINCIPIUL FUNDAMENTAL de la care trebuie să plecăm în procesul de reconstrucție a statului este acela că prin tot ceea ce face, prin instituțiile sale, statul se află în slujba cetățeanului, pe care îl servește și îl respectă. Demnitatea, libertatea individuală, egalitatea în fața legii, cinstea, încrederea, toleranța sunt coordonatele pe care vrem să clădim România normală. Avem urgentă nevoie de refacerea credibilității autorităților publice, de o evaluare serioasă care să reprezinte baza modernizării statului român și reșezarea, pe fundamente corecte, a administrației publice.

Construim România normală, un stat funcțional, în slujba cetățeanului

Obiectivul meu fundamental pentru România a fost, încă de la începutul mandatului, acela de a construi o țară puternică, prosperă, cu o democrație autentică. Toate acțiunile mele, realizările primului mandat, s-au subsumat acestei viziuni, a unei Românie normale, viziune care a rămas neschimbată.

România normală este proiectul unei întregi generații și îi voi aduce alături de mine pe toți cei care cred acest lucru, astfel încât proiectul să devină realitate.

Orice proiecție și viziune își pierd valoarea dacă nu produc efecte observabile în timp. În ciuda tuturor provocărilor cu care ne-am confruntat în ultimii cinci ani, mă bucur să constat că am făcut deja primii pași pentru ca acest proiect să prindă contur.

Cel de-al doilea mandat de Președinte va sta sub semnul continuității, absolut necesară pentru a putea duce la bun sfârșit ceea ce am început deja să

construim. Nu va fi ușor, este nevoie de timp, muncă asiduă, tenacitate și ambiție, dar știu ce avem de făcut și am soluțiile pentru ca această viziune să se desăvârșească.

Un proiect de o asemenea anvergură presupune în mod evident un efort colectiv. Îmi propun ca, alături de un Guvern responsabil și implicat, să redau cetățenilor încrederea că și în țara noastră putem avea instituții eficiente.

Neîncrederea românilor în autoritățile publice a atins cote alarmante și continuă să se accentueze, așa cum arată toate cercetările sociologice, în ciuda unei relații normative de respect reciproc care ar trebui să existe între stat și cetățean. **Prin tot ceea ce face, prin instituțiile sale, statul trebuie să fie în slujba cetățeanului, nu invers. Aceasta este România normală!**

Scăderea dramatică a încrederii în instituțiile statului conduce în cele din urmă la o situație cu con-

secințe dintre cele mai severe – pierderea legitimității de către autoritățile publice. Nu poți pretinde respect și încredere de la cetățeni fără a îmbunătăți calitatea serviciilor publice, fără transparență și predictibilitate a politicilor.

Toate instituțiile statului vor trebui să treacă printr-un proces de modernizare. Este imperativ ca statul să nu mai ridice piedici în calea cetățenilor și

să devină în schimb dinamic, adaptat necesităților românilor. Iată de ce reconstrucția statului este urgența zero!

Această reconstrucție va trebui să aibă la bază un set de valori și principii imuabile. Demnitatea, libertatea individuală, egalitatea în fața legii, cinstea, încrederea, toleranța — acestea sunt coordonatele pe care ne propunem să clădim România normală.

Refacem credibilitatea autorității publice - auditul instituțiilor

La 30 de ani de la Revoluție, avem un stat ineficient, costisitor, greoi, iar Partidul Social Democrat este în mare parte vinovat pentru dezastrul care afectează instituțiile publice. Ani de zile de **clientelism**, de **presiuni politice**, de **batjocură** la adresa funcționarilor publici, de **promovare a mediocrității** ca principal criteriu de avansare în carieră, **indiferența** față de acutizarea problemelor sistemice ne creionează imaginea unui **stat fragilizat în ceea ce privește capacitatea de protejare a drepturilor fundamentale ale cetățenilor săi**. Nu putem spera la dezvoltare cu instituții ale statului capturate, în care anumiți privilegiați legisfează în interes propriu, împărțindu-și funcțiile și banii publici după bunul plac.

Nicio reformă majoră nu a fost dusă vreodată până la capăt. Cu mici excepții, determinate mai degrabă de exigențele aderării la UE, în perioada de tranziție post-decembristă, toate încercările de reformă a instituțiilor publice au dat greș. Marile schimbări, anunțate și asumate de diverse guverne, au fost abandonate pe parcurs.

Un amplu proces de audit al instituțiilor din sfera administrației publice este indispensabil pentru reconstrucția credibilității și modernizarea instituțiilor publice.

Gestionarea acestui demers ar trebui să intre în sarcina unui **Corp de audit, o structură interdisciplinară autonomă**, în componența căreia să se regăsească specialiști independenți. Acest organism va coordona întreg procesul de audit, cât și evaluarea politicilor publice, plecând de la identificarea tuturor indicatorilor relevanți, până la măsurarea rezultatelor și propunerea de măsuri concrete, care să ducă atât la creșterea calității serviciilor publice, cât și la îmbunătățirea eficienței aparatului administrativ.

Românii nu își mai doresc un stat rigid, închistat în propriile mecanisme de funcționare greoaie, care, paradoxal, nu este în slujba cetățeanului, ci acționează uneori în defavoarea lui. Structurile inutile și învechite nu mai au de ce să fie păstrate, la fel cum nici cei care nu își îndeplinesc atribuțiile nu mai au de ce să rămână în sistemul de stat.

Românii doresc eliminarea birocrăției excesive, mare consumatoare de resurse de timp și financiare, vor ca statul să le garanteze siguranța, vor infrastructură modernă, vor servicii medicale performante și o educație de calitate.

Un audit al situației actuale a instituțiilor nefuncționale ale statului este primul pas către îndeplinirea acestor obiective așteptate de către toți românii.

Reasezăm administrația publică pe fundamente corecte

O administrație publică modernă înseamnă o administrație în slujba cetățeanului, în care profesioniști responsabili activează în instituții a căror unică menire este să răspundă nevoilor societății și interesului public.

Avem în prezent aproximativ 14.000 de instituții publice și cel mai mare număr de ministere din Uniunea Europeană. În schimb, calitatea administrației și a serviciilor publice este departe de a răspunde așteptărilor românilor.

Lipsa de interes pentru profesionalizarea actului de

guvernare continuă să fie mascată de hârtii. Există zeci de strategii despre cum ar putea fi îmbunătățită calitatea guvernării și, implicit, calitatea vieții românilor, dar acestea nu sunt puse în practică. Nimeni nu-și asumă acest eșec, nimeni nu este tras la răspundere pentru banii risipiți și pentru câtă încredere mai au românii în instituțiile publice.

Standardele etice și de integritate în administrație sunt încă departe de ceea ce o Românie normală are dreptul să ceară celor care participă la guvernare. **Funcția publică își va recăpăta demnitatea**

când corectitudinea, transparența, profesionalismul vor ghida activitatea din domeniul public. **Sistemul bugetar nu mai poate fi tratat ca un refugiu pentru incompetenți și clientelă politică.** Există foarte mulți profesioniști în sistemul de stat și ei sunt cei care merită promovați, astfel încât să avem un **corp public de elită**, care să asigure **buna funcționare a marilor servicii publice.** O administrație modernă se construiește cu resurse umane competente, eficiente, receptive la soluții inovatoare și cu simțul culturii organizaționale.

Administrația publică locală reprezintă unul dintre domeniile vitale pentru dezvoltarea României, însă, în pofida acestui fapt, este marcată de numeroase disfuncționalități, care afectează bunul mers al comunităților locale.

Lipsa unui cadru legislativ unitar și simplificat, imprezicitibilitatea și incoerența din domeniul fiscal-bugetar, pasivitatea autorităților centrale în fața problemelor de la nivel local, reformele promise și uitate reprezintă realitatea cu care administrația publică locală s-a confruntat în ultimii ani.

Descentralizarea este unul dintre proiectele nefinalizate, care a făcut obiectul a numeroase promisiuni neonorate. Am susținut, în calitate de Președinte al României, necesitatea descentralizării, pentru că doar așa vor putea fi eliminate decalajele de dezvoltare dintre regiunile țării. Autoritățile locale cunosc cel mai bine nevoile de la acest nivel, însă, pentru a interveni, au nevoie și de un cadru legislativ permisiv.

Constituirea bugetelor locale se realizează, de ani buni, prin derogare de la regulile privind finanțele și

finanțele publice locale, precum și fără nici o legătură cu responsabilitatea. Nici cea fiscal-bugetară, și nici cea față de cetățeni.

Dezvoltarea comunităților locale este dependentă de resursele financiare de care dispun autoritățile locale, însă, în ultimii ani, guvernarea pesedistă a redus alocările bugetelor destinate acestor comunități, prin adoptarea unor măsuri fiscal-bugetare hazardate, insuficient fundamentate.

Ca Președinte al României, am uzat de toate pârghiile constituționale pentru a-i determina pe guvernanți să corecteze aceste erori. Nu mai putem permite ca, în fiecare an, în contextul discuțiilor care vizează bugetul de stat, să revină în actualitate necorelarea resurselor financiare alocate administrației publice locale cu nevoile reale. Nu mai putem accepta alocarea discreționară a fondurilor publice, în funcție de culoarea politică a primarilor. Cetățenii nu trebuie privați de școli și spitale moderne, de infrastructură dezvoltată, de servicii publice de calitate, de condiții decente de trai.

Progresele de la nivel local se datorează, în mare parte, determinării, priceperii și consecvenței cu care au acționat unii reprezentanți ai autorităților publice locale. Există autorități locale care și-au construit strategiile pe două fundamente solide: grija față de cetățean și dezvoltarea durabilă. Am susținut aceste demersuri și voi continua să o fac.

Cetățeanul trebuie să fie beneficiarul politicilor statului, motiv pentru care modelele administrative tradiționale vor trebui revizuite, pentru a deveni mai suple, adaptate noilor realități. Este momentul unei **analize obiective** a situației și a unei **regândiri instituționale bazate pe un plan**, pe o viziune pe termen lung, coerentă și concretă:

Progresele de la nivel local se datorează, în mare parte, determinării, priceperii și consecvenței cu unii reprezentanți ai autorităților publice locale.

- ▲ **Instituirea unui sistem bazat pe merite și performanță** constituie condiția esențială pentru ca administrația să performeze. Birocrația, opacitatea, încurajarea deliberată a comportamentelor lipsite de integritate, incompetența și clientelismul sunt primele care trebuie să dispară dacă vrem ca România să aparțină din nou cetățenilor săi.
- ▲ **Funcția publică are nevoie să își recapete demnitatea.** Însă și funcționarii trebuie să conștientizeze că respectul nu se cere, ci se câștigă prin performanță și integritate.
- ▲ **Descentralizarea** trebuie să evolueze de la stadiul de „chestiune politică delicată” la cel de principiu constituțional corect pus în practică. Iar acțiunile concrete **trebuie să răspundă nevoilor reale cu care cetățenii și autoritățile locale se confruntă**, fără să genereze noi probleme sau să condamne comunitățile locale la subdezvoltare.
- ▲ **Serviciile publice trecute în sarcina autorităților locale** trebuie să beneficieze de evaluarea corectă, prealabilă, a capacităților de finanțare și alocarea de resurse financiare corespunzătoare.
- ▲ **Capacitățile de gestionare a nevoilor comunităților locale** trebuie consolidate și dezvoltate prin modele mai realiste, mai suple, de organizare politică și administrativă.
- ▲ **Dialogul onest, constructiv, între administrația centrală și cea locală** trebuie să redevină baza legăturilor între nivelul central și cel local.
- ▲ Este nevoie de **parteneriate solide între autoritățile locale, mediul de afaceri și domeniul cercetării**, astfel încât soluțiile identificate să fie viabile și sustenabile.
- ▲ Voi încuraja permanent **reconectarea administrației publice cu cetățenii**, prin promovarea unui dialog deschis și onest.

Românii au devenit tot mai responsabili și mai interesați să participe la procesul decizional, fiind implicați în viața comunităților pentru că își doresc un sistem public performant și eficient.

- ▲ **Administrația publică trebuie reșezată pe o serie de valori fundamentale** – transparență, integritate, echitate, profesionalism, eficiență și, cel mai important, prevalența interesului public. Totodată, principiile dezvoltării durabile, inovării, digitalizării trebuie integrate în cadrul reformei administrative, astfel încât administrația publică locală să poată răspunde provocărilor viitoare.

Acestea sunt condițiile minime care trebuie îndeplinite pentru a avea în România, cu adevărat, un stat în slujba cetățeanului.

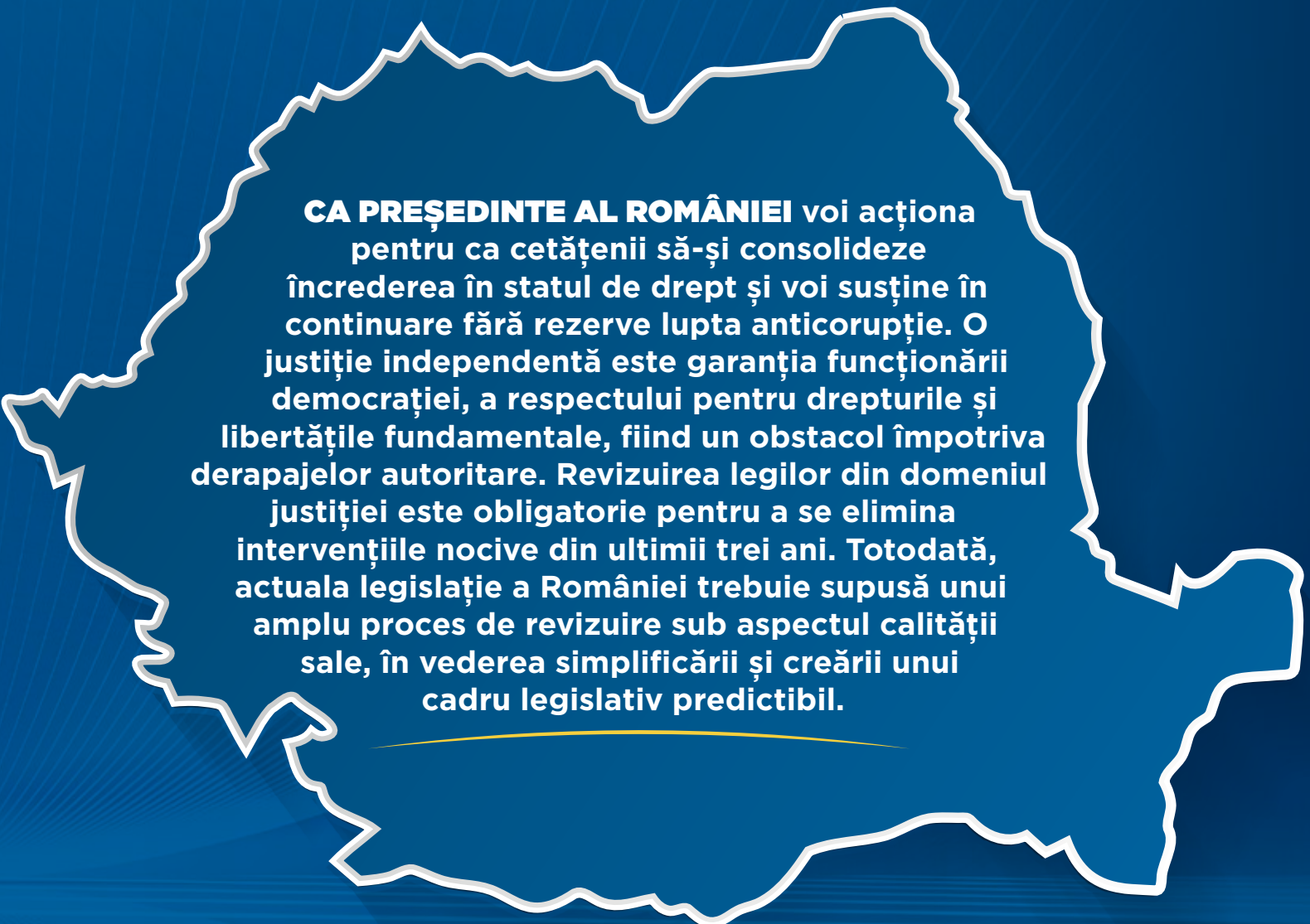
ROMÂNIA LEGII

Garantăm statul de drept și
independența justiției

▲ Fără compromisuri
privind independența
justiției și domnia legii

▲ Continuăm
lupta împotriva
corupției

▲ Legi mai simple și
mai clare, pentru
rezultate durabile

CA PREȘEDINTE AL ROMÂNIEI voi acționa pentru ca cetățenii să-și consolideze încrederea în statul de drept și voi susține în continuare fără rezerve lupta anticorupție. O justiție independentă este garanția funcționării democrației, a respectului pentru drepturile și libertățile fundamentale, fiind un obstacol împotriva derapajelor autoritare. Revizuirea legilor din domeniul justiției este obligatorie pentru a se elimina intervențiile nocive din ultimii trei ani. Totodată, actuala legislație a României trebuie supusă unui amplu proces de revizuire sub aspectul calității sale, în vederea simplificării și creării unui cadru legislativ predictibil.

Fără compromisuri privind independența justiției și domnia legii

În guvernarea PSD din ultimii ani ne-am confruntat cu cel mai puternic asalt asupra statului de drept și a justiției din perioada post-decembristă. Mi-am folosit toate prerogativele constituționale — și o voi face ori de câte ori va fi nevoie — pentru ca **independența justiției și domnia legii** să rămână nealterate. Acestea sunt **principiile nenegociabile ale viitorului României**, care stau la baza drepturilor și libertăților fundamentale ale cetățenilor.

În continuare, voi face tot ce ține de mine ca Președinte pentru ca cetățenii să-și consolideze încrederea în **statul de drept** și voi susține **lupta anti-corupție**. De asemenea, **este obligatorie revizuirea legislației din domeniul justiției pentru a se elimina intervențiile nocive din ultimii trei ani** și pentru ca aceste acte normative să fie puse în acord cu avizele Comisiei de la Veneția, ale Consiliilor Consultative ale

Judecătorilor și Procurorilor Europeni, precum și cu rapoartele Comisiei Europene și GRECO.

O justiție independentă este garanția funcționării democrației, a respectului pentru drepturile și libertățile fundamentale, fiind totodată un obstacol împotriva derapajelor autoritare sau a tendinței unei majorități parlamentare de a abuza de puterea publică. Numai în ultimii doi ani, pentru a opri intrarea în vigoare a unor legi nocive pentru democrația românească, am formulat peste 60 de obiecții de neconstituționalitate, majoritatea fiind admise de Curtea Constituțională.

Actul de justiție reprezintă un serviciu public, iar beneficiarii săi finali sunt cetățenii. Tocmai de aceea, asigurarea independenței justiției nu este suficientă. Pentru ca actul de justiție să fie unul de calitate, profesioniștii direct implicați trebuie să beneficieze de toate condițiile necesare, de la infrastructura instanțelor și parchetelor, a poliției judiciare, până la aspecte care țin de claritatea și de predictibilitatea legislației.

Legea trebuie să fie egală pentru toți, nimeni nu se poate pune mai presus de lege pentru a scăpa de răspundere. Este un principiu de la care nu voi abdică niciodată.

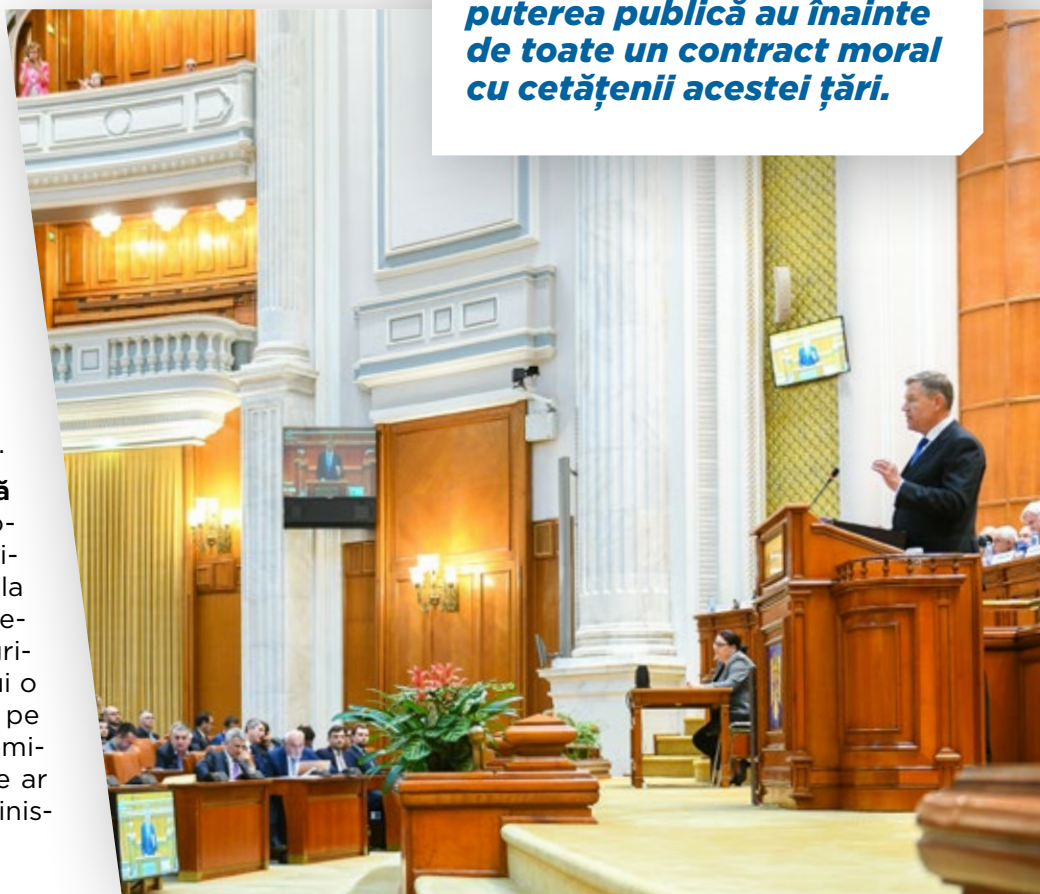

Continuăm lupta împotriva corupției

Sunt un susținător ferm al luptei împotriva corupției și al creării unei culturi a integrității în administrația publică. Toți cei aflați într-o funcție publică, fie ea una de conducere sau de execuție, trebuie să-și reamintească jurământul depus în prima lor zi de activitate. Dincolo de un raport juridic pe care persoanele aflate în funcții publice îl au cu instituția sau autoritatea din care fac parte, toate persoanele care exercită puterea publică au înainte de toate un contract moral cu cetățenii acestei țări.

Lupta împotriva corupției trebuie să continue! În același timp, avem nevoie ca în societate să promovăm valorile fundamentale asumate, care stau la baza bunei guvernări – dreptate, profesionalism, adevăr, corectitudine, integritate, empatie. Doar așa putem construi o cultură a integrității și putem rezolva pe termen lung cauzele corupției, concomitent cu o viziune asupra felului în care ar trebui să arate și să funcționeze administrația publică.

Dincolo de un raport juridic pe care persoanele aflate în funcții publice îl au cu instituția sau autoritatea din care fac parte, toate persoanele care exercită puterea publică au înainte de toate un contract moral cu cetățenii acestei țări.

Legi mai simple și mai clare, pentru rezultate durabile

Tabloul legislativ actual ne arată pericolul tot mai evident ca, prin legi din ce în ce mai voluminoase, mai stufoase și lipsite de claritate, România să ajungă un stat blocat în hățișurile legislației. Situații simple, cum ar fi de exemplu nevoia de a afla actele necesare într-un anumit caz, îl pun pe cetățean în postura de a căuta prevederi din legi și regulamente diferite. La fel de dificil este pentru instituții, pentru companii și chiar pentru instanțele care se confruntă cu o încărcătură în creștere generată de litigii apărute din această incoerență legislativă.

Consolidarea unui stat de drept puternic în România necesită ca asemenea situații să nu mai fie tolerate. Dacă vom continua ca până acum, nu facem decât să ne îndepărtăm tot mai mult de principiile constituționale care stabilesc explicit că legile adoptate trebuie să fie clare, accesibile, previzibile, în concordanță cu nevoile sociale și cu o anumită suplețe în conținut, care să permită cetățenilor și instituțiilor înțelegerea atât a conduitei juridice de urmat, cât și a consecințelor nerespectării sale.

Tot mai multe legi sunt modificate succesiv, în intervale scurte de timp, în special prin ordonanțe guvernamentale. Această practică duce inclusiv la erodarea încrederii oamenilor în Parlament, instituție care lasă impresia că este incapabilă să se opună intervențiilor legislative ale Guvernului.

Din păcate, realitatea demonstrează că, într-adevăr, s-a ajuns la un Parlament care exercită un control absolut formal asupra executivului, încurajând comportamentul Guvernului de a abuza de delegarea legislativă. Foarte rare sunt situațiile în care Parlamentul respinge o ordonanță de urgență sau analizează dacă într-adevăr era oportună adoptarea sa. Mai mult, abuzul de legiferare conjuncturală nu răspunde unor nevoi sociale reale, ci, din contră, generează și mai multe contradicții.

Calitatea legii, accesibilitatea, precizia și claritatea sa sunt grav afectate atunci când primează cantitatea, cu aproape 14.000 de legi, ordonanțe simple sau de urgență ale Guvernului care au fost adoptate din anii '90 până în prezent, fără a aduce în discuție cele peste 32.000 de hotărâri de Guvern sau alte acte de reglementare secundară sau terțiară, cu legi greoaie, care afectează principiile fundamentale ale statului de drept.

Cetățenii din această țară trebuie să simtă că aceste legi le aparțin și că, indirect, sunt emanația lor, că sunt făcute pentru a-i ajuta și a rezolva problemele din societate și pentru a le asigura prosperitatea, nu pentru a le crea dificultăți suplimentare.

O legislație suplă, elaborată în directă legătură cu nevoile cetățenilor, judicios fundamentată, care să vină în întâmpinarea așteptărilor sociale într-o for-

mă degrevată de populism, stabilă și predictibilă reprezintă fundamentul oricărui stat de drept.

Modificările frecvente, mai ales în domeniile-cheie precum cele ale justiției, fiscalității, educației sau administrației centrale și locale, nu fac decât să creeze un permanent climat de instabilitate, expresie a lipsei unor politici publice coerente, viziunare, transpuse în norme clare de natură să asigure buna dezvoltare a societății românești.

Recentul Cod Administrativ este un exemplu de efort nereușit de codificare unitară, de care ar fi fost atât de multă nevoie. Rezultatul este contrar intenției anunțate, deoarece Codul eșuează tocmai în a reprezenta o concepție unitară asupra domeniului administrației publice, fiind doar o alăturare de reglementări.

Calitatea slabă a legislației este evidențiată atât de numărul mare de obiecții de neconstituționalitate admise de Curtea Constituțională — de exemplu, în ultimii doi ani de aproape 100 —, cât și de numărul mare de excepții de neconstituționalitate a normelor în vigoare admise, toate acestea cu implicații directe asupra securității raporturilor juridice.

Actuala legislație a României trebuie supusă unui amplu proces de revizuire sub aspectul calității sale, în vederea simplificării și creării unui cadru legislativ predictibil pentru cetățeni, mediul privat, instituții, inclusiv pentru decidenții politici.

Este un proces de durată care presupune o abordare programatică și echilibrată a tuturor actorilor politici implicați în procesul de legiferare, dispuși să își asume responsabilitatea unei conduite politice corecte. **Sunt decis să mă implic pentru a media reușita acestui demers.**

Orice lege adoptată de Parlamentul României trebuie să corespundă unei nevoi sociale reale. De asemenea, este absolut necesar ca instituțiile publice să colecteze date statistice cu privire la mo-

dul de aplicare al actelor normative importante, iar aceste date să fie accesibile tuturor celor interesați, în primul rând decidenților, membrii Parlamentului, dar și societății civile, mediului privat, ONG-urilor, jurnaliștilor. Numai astfel, calitatea dezbaterilor publice cu privire la oportunitatea unor măsuri legislative va putea crește.

Este imperios ca legislația în România să fie suplă, ușor de înțeles și corect aplicată. Pentru a ajunge la acest rezultat, este obligatoriu să renunțăm la orice abordare politicianistă. Scopul acestei inițiative este acela de a avea legi bune în România, ceea ce înseamnă că păstrăm tot ce este în regulă din legislația actuală, indiferent cine a elaborat-o anterior, dar înlăturăm tot ce nu este necesar.

Actuala legislație a României trebuie supusă unui amplu proces de revizuire sub aspectul calității sale.

ROMÂNIA SUSTENABILĂ

Promovăm educația, sănătatea
și solidaritatea socială

▲ România educată –
proiectul unei noi
generații de cetățeni
implicați

▲ Așezăm pacientul în
centrul sistemului de
sănătate

▲ Solidaritate
socială în România
tuturor vârstelor

▲ Protejăm mediul prin
politici coerente și
educație ecologică

▲ Susținem sportul
și încurajăm viața
activă

ÎNTR-O ROMÂNIE NORMALĂ, prosperă și europeană, solidaritatea este o valoare asumată și vizibilă la nivel social. Cetățenii au șanse egale, sunt tratați echitabil și beneficiază de măsuri eficiente de susținere și integrare în societate. Mobilizarea întregului potențial al forței de muncă din România înseamnă investiții în educație și sănătate, în condiții bune de trai și în incluziunea socială a tuturor cetățenilor. Românii își doresc să trăiască mai bine, iar prosperitatea unei națiuni depinde de modul în care ne îngrijim de viitorul nostru comun, de șansele copiilor și tinerilor noștri.

România educată — proiectul unei noi generații de cetățeni implicați

De calitatea educației depinde viitorul oricărei națiuni. Dacă vrem să știm cum va arăta România peste două sau trei decenii, este suficient să ne uităm atent la sistemul de învățământ din ultimii ani.

Au trecut 30 de ani de la Revoluție și la conducerea Ministerului Educației s-au perindat aproape tot atâția miniștri. Este cel mai relevant indicator privind lipsa de coerență normativă și instabilitatea care au făcut ca educația să nu fie motorul de care ar fi avut nevoie țara noastră pentru a se dezvolta. De prea multe ori, profesorii, părinții, elevii și studenții au fost subiecții unor experimente pe cât de diverse, pe atât de incoerente.

Statisticile legate de rezultatele sistemului educațional sunt îngrijorătoare. Rata de părăsire timpurie a școlii era de 16,4% în 2018, una dintre cele mai ridicate din Europa, în timp ce doar un sfert dintre tinerii între 30 și 34 de ani finalizaseră studii universitare. Situația este cu atât mai problematică în mediul rural, unde rata de promovare la examenul de bacalaureat este semnificativ mai scăzută față de mediul urban, deși tinerii din rural au deja o pondere mică în rândul celor înscriși.

Una dintre prioritățile mandatului meu a fost Proiectul „România Educată”, o viziune coerentă pe termen lung, pornind de la un set de **valori solide** care pot fi transpuse în **strategii clare** de atingere

a obiectivelor asumate de către întreaga societate. În al doilea mandat de Președinte al României, **voi continua acest proiect, pentru ca soluțiile identificate să fie puse în aplicare.**

România normală înseamnă România educată, cu un sistem de învățământ echitabil și de calitate, centrat pe câteva principii:

- ▲ **Accesul fiecărui copil la o educație de calitate,** care să îi ofere premisele unei cariere de succes. Diminuarea decalajelor dintre urban și rural, integrarea copiilor aflați în situații de risc și reducerea abandonului școlar sunt urgențe ale viitoarei guvernări. Aceste măsuri ar trebui să ducă la clasa României în primele 30 de state de pe mapamond, în cadrul testelor PISA, până în 2030;
- ▲ **Toate spațiile educaționale trebuie să reprezinte medii sigure pentru elevi și profesori.** Pentru aceasta, este necesară alocarea de fonduri pentru atingerea standardelor igienico-sanitare și de siguranță la incendiu. În același timp, este necesar ca toate școlile să beneficieze de pază permanentă și suficientă, fenomene precum bullyingul fiind descurajate. Supradimensionarea claselor trebuie să înceteze, asigurându-se astfel un nivel ridicat de bunăstare pentru toți participanții la actul educațional;
- ▲ **Formarea de cetățeni activi,** inclusiv prin

educație civică, juridică și economică și prin activități educaționale aplicate, pentru că o Românie normală poate fi construită doar de cetățeni care își cunosc drepturile și utilizează toate pârgurile în relația cu statul;

- ▶ **Extinderea accesului la educația timpurie**, inclusiv în comunitățile dezavantajate, precum și construirea de creșe și grădinițe suficiente, cu spații sigure și dotări adecvate. Cel puțin o treime dintre copiii între 0 și 3 ani ar trebui incluși în educația ante-preșcolară și peste 95% dintre copiii între 3 și 5 ani ar trebui incluși în educația preșcolară până în 2030;
- ▶ **Îmbunătățirea procesului de selecție și formare a cadrelor didactice**, accesul la ultimele inovații din domeniul pedagogiei, astfel încât dascălii să fie pregătiți inclusiv pentru identificarea și prevenirea cazurilor de risc de abandon;
- ▶ **Alocarea de resurse suficiente pentru educație**, atât pentru școli, cât și pentru salariile cadrelor didactice, alături de o finanțare adecvată a programelor de consiliere și de sprijin dedicate elevilor din comunități dezavantajate;
- ▶ **Reformarea școlilor cu rezultate slabe**, astfel încât minim 80% dintre copiii fiecărei generații ar trebui să obțină cel puțin media 5 la testarea de la finalul educației gimnaziale și cel puțin 75%

dintre aceștia ar trebui să promoveze bacalaureatul până în 2030;

- ▶ **Crearea unui management performant în educație**, care să pună preț pe competență, nu pe apartenența politică. Derularea de programe de formare pentru managerii din educație;
- ▶ **Dezvoltarea învățământului în regim dual**, prin facilitarea cooperării dintre sectorul public și cel privat. Aplicarea testelor de aptitudini va deveni parte a procesului de admitere în educația profesională;
- ▶ **Internaționalizarea sistemului de învățământ românesc** prin creșterea numărului de parteneriate internaționale active, facilitarea mobilității

elevilor și studenților, precum și atragerea de cercetători performanți. Cel puțin 20% dintre studenții, la licență și masterat, dar și 90% dintre doctoranzi ar trebui să beneficieze de mobilități internaționale;

▲ **Crearea unui sistem de evaluare a rezultatelor sistemului de educație**, centrat pe urmărirea inserției profesionale a absolvenților și pe utilizarea informațiilor din surse multiple, având ca scop creșterea calității și eficacității școlii românești;

▲ **Recunoașterea proiectelor de succes** desfășurate de către sectorul privat și de către societatea

civilă în educație, precum și extinderea posibilităților de contribuție a acestor sectoare, alături de cel public, la creșterea calității și echității în educație.

Avem nevoie de o strategie coerentă și unitară pentru a preveni repetarea haosului legislativ al ultimilor ani și pentru a evita ca acei politicieni care fac schimbări doar de dragul schimbării să se mai joace cu destinul Educației și cu viitorul României.

Așezăm pacientul în centrul sistemului de sănătate

România se poziționează sub standardele Uniunii Europene în ceea ce privește indicatorii stării de sănătate a populației, cheltuielile cu asistența medicală, acoperirea cu medicamente și infrastructura de sănătate. Rata nevoilor de asistență medicală nesatisfăcute rămâne ridicată și sistemul de sănătate

este caracterizat de ineficiență și accesibilitate limitată - acesta este rezultatul dramatic al eșecului guvernanților din ultimii ani de a face performantă Sănătatea. Starea de normalitate

România normală este cea în care nu ne mai confruntăm cu lipsa profesioniștilor sau cu exodul medicilor, mai ales al celor tineri.

într-o Românie europeană înseamnă, cu prioritate, reducerea acestor decalaje.

Se impune o schimbare de paradigmă care să conducă la însănătoșirea sistemului, iar acest lucru este posibil prin elaborarea unei **strategii pe termen lung**, prin abordare diferită la nivel politic și prin orientare către tendințele europene și internaționale.

Plasarea reală a pacientului în centrul sistemului de sănătate trebuie să fie punctul de plecare în conturarea politicilor de sănătate. Concret, se impun:

- ▲ **inversarea piramidei serviciilor de sănătate**, prin **consolidarea medicinei primare și ambulatorii**;
- ▲ intervenția rapidă în situații de urgență prin asigurarea **sustenabilității sistemului de medicină de urgență**;
- ▲ **adaptarea serviciilor medicale și a pregătirii profesioniștilor în conformitate cu trendul demografic și epidemiologic**, prin prioritizarea medicinei persoanelor vârstnice și a noilor provocări în materie de sănătate publică.

Prevenția și educația pentru sănătate constituie piatra de temelie a viziunii mele asupra sistemului de sănătate: educația de la cele mai fragede vârste, alimentația sănătoasă, promovarea activității fizice, controlul consumului de tutun, acoperirea vaccinală adecvată, precum și susținerea programelor de prevenție și screening, testare și depistare precoce a bolilor.

Resursa umană reprezintă o componentă esențială a sistemului sanitar. România normală este cea în care nu ne mai confruntăm cu lipsa profesioniștilor sau cu exodul medicilor, mai ales al celor tineri. Gândirea strategică în domeniul sănătății trebuie să genereze profesioniști în specializările adecvate și o distribuție geografică optimă.

Creșterea finanțării și controlul cheltuirii banului public sunt esențiale. Asigurările private de sănătate reprezintă o sursă de finanțare care trebuie valorificată și în țara noastră, iar operaționalizarea lor trebuie să devină complementară sistemului public.

O Românie normală este o țară în care se construiesc spitale, în care sistemul sanitar este centrat pe asigurarea accesului tuturor cetățenilor la servicii medicale de calitate și în care profesioniștii se simt încurajați și bine răsplățiți pentru un efort esențial în îmbunătățirea stării de sănătate a populației.

Viitorul sistemului de sănătate înseamnă **inovație, digitalizare** și promovarea **cercetării medicale**. Studenții de astăzi trebuie încurajați să aleagă cercetarea medicală ca traiectorie în carieră și, mai ales, să facă cercetare în România. O Românie normală este o țară cu sistem de sănătate performant, comparabil cu cele din alte state membre UE.

Solidaritate socială în România tuturor vârstelor

Decalajele de dezvoltare economică accentuează inegalitățile sociale atât între regiuni, cât și între persoane. În țara noastră, un sfert din popu-

lație trăiește în sărăcie, o cincime dintre angajați sunt vulnerabili și în pericol de a nu reuși să atingă un standard minim al nivelului de trai, iar eficiența cheltuielilor pentru protecția socială ne situează pe ultimul loc în UE.

Sărăcia, inegalitatea de șanse și de venituri rămân principalele provocări cu impact social major, în special în zonele rurale. Integrarea limitată a serviciilor de ocupare a forței de muncă, de educație și a serviciilor sociale împiedică grupurile defavorizate să iasă din sărăcie. Ne-păsarea Guvernului PSD și ineficiența instituțiilor au făcut ca venitul minim de incluziune, care ar putea crește relevanța și efectul prestațiilor sociale, să fie propus spre operaționalizare abia din 2021, la cinci ani de la adoptarea prin lege.

Sistemul de asistență socială a grupurilor vulnerabile (romi, femei abuzate, tineri neșcolarizați, persoane vârstnice, cu dizabilități ș.a.) este ineficient în protejarea acestora. **După ani de guvernare social-democrată, România e prima la sărăcie și ultima la ocrotirea persoanelor vulnerabile.** Dezechilibrele între oferta de servicii publice și degradarea constantă a

condițiilor de trai ale cetățenilor afectează calitatea vieții și constituie principalul motiv pentru care românii aleg să emigreze.

Integrarea socio-economică a persoanelor din comunitățile marginalizate este o prioritate esențială. Se impune adoptarea cât mai rapidă a unor măsuri eficiente de revitalizare a comunităților defavorizate din mediul urban și rural **prin integrarea funcțională a serviciilor medicale, sociale și educaționale.**

Suntem în cel de-al treizecilea an de declin al populației României, iar resursa demografică a țării, ajunsă la cca. 19,4 milioane de locuitori, scade continuu. Procesul de îmbătrânire demografică este tot mai vizibil, indicatorii de *dependență demografică* și de *pondere a populației vârstnice* fiind în continuă creștere. Riscul major este ca țara noastră să rămână fără resurse de redresare demografică.

În România mor mai mulți oameni decât se nasc, și pleacă mai mulți decât vin. Corupția, incompetența, nepăsarea și populismul exacerbă continuă să le scurteze viața multor români, atunci când nu îi alungă din țară. Evoluția demografică a țării evocă o perspectivă sumbră pentru următoarele decenii, cu efecte dintre cele mai dramatice pentru generațiile viitoare. Este o provocare majoră pe termen lung, la care trebuie să răspundem încă de acum prin măsuri concrete.

Piramida socială fragilizată pune sub presiune sustenabilitatea sistemului de pensii. Majorările succesive ale salariului minim pe economie, consolidate de creșterea performanței și a productivității muncii, ar fi trebuit să creeze adevărate ancoră de bunăstare, dar acest lucru nu s-a întâmplat. În schimb, creșterile disproportionale și discreționare de **indemnizații și pensii speciale transferă generațiilor viitoare povara unor plăți insuficient fundamentate.**

Sunt îngrijorătoare, totodată, perspectivele privind

raportul dintre numărul pensionarilor și al salariaților, precum și decalajele de la nivel regional. Prin modul defectuos în care reglementează și administrează bugetul de fonduri sociale, autoritățile responsabile nu corectează dezechilibrele și nici nu dau încredere contribuabililor că sistemul de pensii este echitabil și viabil pe termen lung.

Sustenabilitatea Pilonului II de pensii a fost fragilizată prin „*Ordonanța lăcomiei*”, prin lipsa predictibilității, impunerea unor cerințe excesive administratorilor de fonduri și o comunicare publică plină de sincope cu privire la viitorul activelor deținute de cei peste 7,3 milioane de participanți. Aceste evoluții pun într-o lumină nouă **importanța educației financiare, a responsabilității și contribuției individuale** în deciziile de economisire pentru viitor.

România are nevoie de o viziune pe termen lung, integrată și complexă, cu privire la provocările sociale. Măsurile reale de sprijin, inclusiv cele care privesc natalitatea, pensionarea sau inserția pe piața muncii, nu trebuie axate exclusiv pe stimulente financiare. Repatrierea Diasporei depășește perspectiva strict economică a câștigurilor financiare. Evoluțiile demografice negative se atenuază odată cu **creșterea calității vieții** și cu certitudinea că cetățenii pot beneficia de **servicii și condiții civilizate**, cu adevărat europene, în domenii precum sănătatea, educația sau infrastructura.

România normală înseamnă investiții în creșe și grădinițe cu program prelungit, în sisteme de tip after school, în centre de plasare și reconversie a forței de muncă, precum și în măsuri de promovare a „îmbătrânirii active”, astfel încât trendul demografic negativ să se atenueze, iar riscul de sărăcie să se diminueze semnificativ.

Sistemele care asigură coeziunea socială și solidaritatea între generații au nevoie de o nouă concepție, pentru că oamenii sunt adevărata resursă strategică a unei țări.

Protejăm mediul înconjurător prin politici coerente și educație ecologică

În România normală, protejarea mediului înconjurător este obligatorie. Mediul este o componentă importantă a dezvoltării durabile și a securității naționale. Globalizarea, dezvoltarea economică și tehnologică, capacitatea redusă de regenerare a resurselor naturale exploatare intensiv, toate acestea au un impact semnificativ asupra mediului.

La nivel internațional s-au făcut pași importanți în direcția protejării mediului. Acordul de la Paris și Agenda 2030, ambele adoptate în 2015, prevăd adoptarea unor măsuri urgente de combatere a schimbărilor climatice și a efectelor lor. **Suntem parte a tuturor acestor acorduri,** dar trebuie să lucrăm mult mai energic la noi acasă pentru o creștere economică verde, cu emisii reduse de carbon și să ne alăturăm, prin inițiative concrete, acestei lupte pentru prezervarea mediului înconjurător.

România are nevoie de strategii clare, de legislație coerentă, de administrarea responsabilă a resurselor naturale. Țara noastră beneficiază de un capital natural important, iar valorificarea eficientă a acestuia asigură sustenabilitatea economico-socială. Tot acest potențial natural este marcat de amenințări și vulnerabilități.

Defrișările ilegale constituie o reală problemă, iar

stoparea acestora trebuie să reprezinte o prioritate în direcția protecției pădurilor. Acțiunile de împădurire și regenerare trebuie să continue într-un ritm alert pentru a diminua, astfel, din efectele negative ale defrișărilor. În ceea ce privește pădurile virgine, este importantă finalizarea, cât mai rapidă, a procesului de identificare și cartare, astfel încât starea acestora să nu fie periclitată.

Pentru protejarea mediului și reducerea emisiilor de carbon, avem nevoie de o mobilitate curată, sigură și conectată. Însă nu trebuie neglijat faptul că parcul auto național este învechit, iar poluarea produsă are efecte deosebit de grave asupra sănătății populației. Una dintre soluțiile care trebuie încurajate o reprezintă „mașinile verzi” (electrice sau hibrid).

România are probleme și în ceea ce privește implementarea legislației de mediu a Uniunii Europene, existând situații în care a fost declanșată

procedura de infringement împotriva țării noastre. O guvernare responsabilă privește însă politicile de mediu cu prioritate, anticipând astfel de întârzieri și gestionând eficient riscurile.

Economia circulară, prin reducerea la minim a

Creșterea responsabilității față de mediu și soluționarea problemelor din acest domeniu sunt direct dependente de nivelul de educație ecologică al populației.

deșeurilor, reprezintă viitorul în ceea ce privește dezvoltarea durabilă a societății de astăzi și este unul dintre răspunsurile cele mai potrivite pentru criza resurselor.

Creșterea responsabilității față de mediu și soluționarea problemelor din acest domeniu sunt direct dependente de nivelul de educație ecologică al populației și de capacitatea autorităților de a gestiona eficient provocările generate de managementul deșeurilor și de implicarea tuturor factorilor responsabili.

Tocmai de aceea, **este necesară promovarea unor comportamente pro-active încă de la vârste fragede**, pentru că un copil care conștientizează pericolele cu care se confruntă mediul înconjurător

va deveni mai târziu un adult responsabil care va acționa în direcția menținerii calității mediului.

În calitate de Președinte al României, voi continua să încurajez educația ecologică, să susțin inițiativele dedicate conservării calității mediului și utilizării raționale a resurselor umane, să sprijin dezvoltarea industriilor nepoluante.

Bunăstarea noastră este indisolubil legată de calitatea mediului înconjurător, iar toate eforturile trebuie să convergă către adoptarea unor politici de mediu articulate, implementarea unor modele de dezvoltare cu impact redus asupra ecosistemelor naturale și **creșterea implicării civice în chestiunile de ordin ecologic**.

Sușținem sportul și încurajăm viața activă

Activitățile sportive dezvoltă aptitudinile și caracterul, schimbă în bine și unesc oamenii: sportul ne face mai activi, mai sănătoși și mai apropiați unii de alții. Prin sport putem crește calitatea vieții.

În ciuda slabei susțineri de până acum, prin sport putem valorifica mai bine capitalul uman, potențialul pentru performanță, în acord cu mediul natural, cultural și economic.

Promovarea sportului ca fenomen de masă și domeniu de excelență contribuie la recâștigarea interesului și respectului oamenilor pentru potențialul național.

România se situează printre ultimele locuri din Uniunea Europeană în privința alocării de fonduri publice pentru activități sportive și recreative. Doar 5% dintre români practică sport sau alte activități fizice măcar o dată pe săptămână, fapt care se reflectă în procentul mare de adulți și copii care dezvoltă diverse afecțiuni, multe dintre ele cauzate de sedentarism și obezitate.

Promovarea activităților sportive și popularizarea conceptului de viață activă presupune creșterea numărului de practicanți ai sportului la toate

vârstele, combaterea efectelor sedentarismului, reducerea abandonului școlar, creșterea numărului de tineri care optează pentru sportul de performanță.

Performanța sportivă inspiră și ne motivează să fim mai buni, iar aceasta face parte din cultura și tradiția românilor. Însă, **fără un sprijin consistent din partea autorităților publice** în crearea celor mai bune condiții de antrenament, este foarte greu să obținem rezultate semnificative și să avem campioni, indiferent de disciplina sportivă.

Sportul românesc are mare nevoie de politici publice mai bine țintite, de resurse și infrastructură modernă și accesibilă și mai ales de **implicare la toate nivelurile** de organizare administrativă și socială.

***Performanța sportivă
inspiră și ne motivează să
fim mai buni, iar aceasta
face parte din cultura și
tradiția românilor.***

ROMÂNIA PROSPERĂ ȘI PREDICTIBILĂ

Consolidăm România antreprenorială

▲ România prosperă –
stabilitate economică
și creștere sănătoasă
pe termen lung

▲ România predictibilă
– responsabilitate
în planul politicilor
economice

▲ Susținem România
antreprenorială prin
predictibilitate și
competitivitate

A white outline of the map of Romania is centered on a dark blue background with a subtle radial pattern. The text is placed within this outline.

ROMÂNIA PROSPERĂ este România unei economii mature și competitive, ancorată în stabilitate și predictibilitate, a cărei creștere economică durabilă și calitativă este bazată pe investiții, exporturi, inovare și spirit antreprenorial. România prosperă înseamnă dezvoltare economică sănătoasă și durabilă, bazată pe stabilitate, politici responsabile și predictibile, investiții semnificative, echilibre consolidate, finanțe publice sustenabile, și mai ales pe libertate antreprenorială. O astfel de Românie nu permite ca oamenii să fie expuși minciunii economice și iluziilor statistice, prin care se rostogolește către generațiile viitoare nota de plată a unor politici populiste.

România prosperă — stabilitate economică și creștere sănătoasă pe termen lung

În ultimele decenii, România a cunoscut, în mai multe rânduri, evoluții economice volatile, bazate pe recorduri cantitative, prezentate drept succese. Programul economic al PSD ne-a arătat eșecul unei gândiri economice de tip cantitativ, axată pe beneficii pe termen scurt și pe iluzia că întotdeauna „mai mult înseamnă obligatoriu mai bine”.

România a înregistrat în ultimii ani recorduri de creștere economică, de 7% în 2017 și 4,1% în 2018. Însă tocmai aceste evoluții record pun sub semnul întrebării exigențele de sustenabilitate, dat fiind tabloul macroeconomic al deficitelor care se tot adâncesc. În realitate, atunci când este temeinic și sustenabil, de cele mai multe ori „mai puțin înseamnă mai bine”, mai ales dacă oferă perspective de dezvoltare pe termen lung.

Lipsa de viziune a guvernării PSD și politicile axate exclusiv pe termen scurt explică acumularea deficitelor și adâncirea dezechilibrelor macroeconomice, care afectează nu doar sustenabilitatea creșterii economice, ci mai ales calitatea vieții cetățenilor:

▲ **Inflația** a crescut consistent, de la 0,3% în ianuarie 2017 la 4,1% în august 2019, fiind cea mai ridicată inflație din Uniunea Europeană. Erodarea puterii de cumpărare anulează considerabil din beneficiile salariale, iar creșterea puternică a prețurilor bunurilor alimentare afectează în principal categoriile sociale mai puțin favorizate, cum ar fi tinerii și pensionarii;

- ▲ **Rata dobânzii** a crescut continuu, atât populația cât și mediul de afaceri resimțind costurile creșterii dobânzii Robor. Pe fondul politicilor economice haotice, Guvernul se împrumută la cea mai ridicată dobândă din Uniune Europeană, de 4,12%;
- ▲ **Cursul valutar** a crescut cu cca 5%, urmare a dezechilibrelor macroeconomice, însemnând erodarea veniturilor, rate și facturi mai mari pentru populație;
- ▲ **Deficitul comercial** a atins noi recorduri, fiind estimat să ajungă la cca 18 miliarde de euro în anul 2019, de unde și presiunea suplimentară asupra cursului valutar;
- ▲ **Deficitul de cont curent** a atins deja 4,5% din PIB la sfârșitul anului trecut, iar în primul semestru din 2019 a crescut cu cca 40% față de perioada similară din 2018;
- ▲ **Deficitul bugetar** amenință să depășească anul acesta limita de 3% din PIB, cu **implicații negative majore asupra stabilității și sustenabilității finanțelor publice**;
- ▲ **Datoria publică** crește nominal în ritm accelerat, fără a fi realizate obiective majore de investiții. Costurile îndatorării sunt îngrijorătoare, iar situația finanțelor publice ne arată că **trăim pe datorie**, în timp ce piața își pierde încrederea în direcția actuală a economiei. Nu mai trebuie tolerat acest model de proastă guvernare, pe care România nu-l mai poate susține în viitor.

Acumularea și adâncirea deficitelor economice în ultimii ani au făcut ca România să pășească în afara cadrului de stabilitate al criteriilor de convergență nominală. Înainte de guvernare, România îndeplinea criteriile de convergență nominală și se bucura de stabilitate și încredere în ochii investitorilor.

Creșterea economică din ultimii ani s-a bazat pe creșterea consumului, în timp ce contribuția investițiilor a fost aproape inexistentă. De exemplu, din creșterea record de 7% în 2017, contribuția consumului a reprezentat 6,6 puncte procentuale, în timp ce în 2018, din creșterea de 4,1%, consumul a reprezentat 3,6 puncte procentuale.

Creșterea bazată pe consum arată că PSD repetă în cunoștință de cauză experiențele crizei din 2009-2010. În anii premergători acesteia, România era de asemenea campioana creșterii economice în Europa, pentru ca mai apoi recordurile de creștere economică să se risipească rapid. România va trebui să abandoneze acest model al creșterii bazate pe consum, orientat doar asupra beneficiilor pe termen scurt.

Au fost neglijate complet investițiile necesare populației și mediului de afaceri, cum sunt cele în infrastructura de transport, școli și spitale, slăbind încrederea în economia ro-

mânească. Politica economică a PSD, implementată haotic și defectuos, a fost axată strict pe creșterea unor categorii de venituri. Sănătatea și Educația au beneficiat de majorări salariale necesare, însă problemele structurale ale acestor sisteme publice au fost ignorate. Funcționarea lor este dominată, în continuare, de probleme administrative și de finanțare, care afectează calitatea vieții cetățenilor.

România poate crește durabil doar prin politici inteligente și responsabile, printr-o convergență reală și sănătoasă cu Uniunea Europeană, care să conducă la bunăstare socială durabilă pentru toți românii.

Niciun program de guvernare nu are dreptul să atenteze la macrostabilitatea României. Tocmai de aceea trebuie diminuat spectrul riscurilor și vulnerabilităților care planează asupra economiei și asupra finanțelor publice.

România predictibilă – responsabilitate în planul politicilor economice

România trebuie să revină la realism și responsabilitate în politica economică, prin măsuri structurale care să asigure creșterea bunăstării românilor pe termen lung.

Este imperativ să avem un parcurs economic responsabil, bazat pe predictibilitate și pe un parteneriat social real, care să asigure pacea dintre generații, astfel încât beneficiile de astăzi să nu devină o notă de plată prea grea pentru generațiile de mâine.

Actuala direcție a politicilor economice ale PSD este greșită. Se impune adoptarea de măsuri clare și eficiente privind responsabilitatea fiscală, stabilitatea financiară, îmbunătățirea colectării veniturilor la buget și o administrare fiscală eficientă. Trebuie să ieșim rapid din cercul vicios al capcanelor pe termen scurt, reprezentate de politicile pro-ciclice, deficite mari și creșteri pe datorie.

Este nevoie de responsabilitate și realism în construcția bugetară, cu proiecte

de buget fezabile, care să nu fie bazate pe venituri supraevaluate și cheltuieli subestimate. Din aceste considerente, am solicitat în premieră reexaminarea de către Parlament a legii bugetului, pentru ca România să aibă un buget credibil, solid, care să rezolve nu doar necesități curente, ci să asigure perspective de dezvoltare locală și regională pentru România, prin bugete adecvate ale administrațiilor locale.

Este imperativ să fie asigurate cu prioritate stabilitatea și sustenabilitatea finanțelor publice.

Politica fiscală trebuie să fie caracterizată prin predictibilitate, iar practica reglementării prin OUG în domeniul fiscal trebuie să înceteze. Măsurile legislative controversate, precum OUG 114/2018, au afectat sectoare esențiale ale economiei, fără a fi obținute veniturile sau beneficiile sperate. Echilibrarea bugetului prin dividende excepționale, de miliarde de lei anual, a decapitalizat companiile de stat, care au fost astfel lipsite de resursele necesare investițiilor.

Perpetuarea lipsei de eficiență în colectarea veniturilor a poziționat țara noastră, în mod sistematic, pe ultimul loc în Uniunea Europeană în privința ponderii veniturilor fiscale în PIB. Fără a fi statul cu cele mai mici impozite și taxe, România are cel mai mare „VAT gap” din UE. Aceste deficiențe indică **necesitatea regândirii profunde a politicilor fiscale**, atât la nivel central, cât și la nivelul administrațiilor locale.

Consolidarea finanțelor publice necesită creșterea veniturilor fiscale către 30-31% pondere în PIB, la nivelul unui ciclu de guvernare, astfel încât să fie asigurată finanțarea investițiilor și sustenabilitatea cheltuielilor permanente, reprezentate de **salarii, pensii și asistență socială – cheltuieli care vor trebui asigurate cu prioritate.**

În prezent, ponderea în PIB a veniturilor fiscale realizate este de cca 25%, cel mai scăzut nivel din

perioada post-criză. De aceea, creșterea eficienței în administrarea fiscală trebuie să fie direcția prioritară pentru orice guvern responsabil, care să își asume eficientizarea activității ANAF prin informatică și digitalizare, dar și prin eliminarea politicărilor care a afectat funcționarea instituției în ultimii ani.

Creșterea gradului de colectare a taxelor și impozitelor trebuie

însoțită de măsuri de recuperare a prejudiciilor

dovedite, rezultate din diferite forme de evaziune fiscală sau corupție. De exemplu, extinderea plăților în economie prin intermediul cardurilor sau al altor mijloace moderne va conduce la reducerea evaziunii fiscale, creșterea gradului de intermediere financiară, dar și la consolidarea educației financiare în rândul populației.

Trebuie reluate cu consecvență reformele structurale, indispensabile pentru creșterea potențialului economiei noastre: revenirea la criteriile de eficiență în guvernarea corporativă, regândirea sistemelor administrative din perspectiva utilității sociale, dezvoltarea infrastructurilor fizice ale industriilor de rețea, eficiența și securitatea energetică și diversificarea finanțării economiei prin piața de capital.

Creșterea gradului de colectare a taxelor și impozitelor trebuie însoțită de măsuri de recuperare a prejudiciilor dovedite.

Sușținem România antreprenorială prin predictibilitate și competitivitate

După trei decenii de la căderea comunismului încă nu există confirmări definitive, dar beneficiem de premise certe în privința **consolidării legitime a sectorului privat - coloana vertebrală a oricărei economii de piață**. Noul model de dezvoltare economică al României trebuie să se bazeze pe libertate economică, inovare și competitivitate.

România antreprenorială este economia liberei inițiative, care creează premisa prosperității durabile și garantează stabilitatea democratică.

Spiritul antreprenorial este motorul unei economii dinamice, competitive și inovative, care se dezvoltă însă doar atunci când există stimulente economice, libertatea necesară inițiativelor economice, reguli clare și stabile, care să ofere predictibilitate afacerilor și o bună imagine țării noastre.

Imaginea României reprezintă un activ economic esențial în atragerea investițiilor de care economia are nevoie. Acest proces necesită **diplomație economică și promovare comercială**. De aceea, cooperarea politică bilaterală - regională și internațională - trebuie să se reflecte în intensificarea relațiilor economice și de investiții.

Conjugarea politicii externe cu politica economică este esențială în consolidarea prezenței noastre

comerciale pe piețele externe și în atragerea investițiilor. Este cert faptul că **diplomația economică se reflectă în performanțele economice reale**.

Guvernul PSD a fost însă un factor perturbator al mediului de afaceri în ultimii ani, prin lipsa de predictibilitate economică și legislativă, prin măsurile economice hazardate și intempestive, prin modificări ad-hoc ale codului fiscal și prin lipsa de transparență.

Proasta guvernare a indus haos moral în administrație și a inhibat tocmai inițiativa antreprenorială, deși România este țara cu cele mai puține IMM-uri la mia de locuitori.

Politicile guvernamentale trebuie ajustate conform

interesului public și ținând seama de prioritățile mediului de afaceri. Măsurile solicitate constant de oamenii de afaceri reflectă nevoile și așteptările întregii societăți, nu doar pe cele ale economiei private:

- ▲ Stabilitatea și predictibilitatea fiscală și legislativă;
- ▲ Creșterea nivelului investițiilor publice, în special în infrastructură;
- ▲ Creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene;

Mediul de afaceri trebuie să redevină atractiv pentru investitori, prin ușurința de a face afaceri.

▲ Debirocratizarea și profesionalizarea administrației publice.

Toate acestea sunt condițiile unui mediu de afaceri sănătos, angajamente care nu pot lipsi din niciun program de guvernare.

Ca Președinte, am promovat constant dialogul cu mediul de afaceri, susținerea priorităților sale economice și instituționale și stimularea spiritului antreprenorial.

În acest sens, documente programatice precum „*Declarația de la București privind antreprenoriatul*” (Palatul Cotroceni, martie 2019) sau „*Pactul cu mediul de afaceri*” (Coaliția pentru Dezvoltarea României, iunie 2019) pot deveni linii clare de acțiune pentru orice program care își propune să susțină dezvoltarea calitativă a economiei, să stimuleze competitivitatea și inovarea în economia României.

Calitatea instituțională a mediului de afaceri și stimularea liberei inițiative nu pot fi asigurate în condițiile unei birocrății excesive. România se caracterizează, în prezent, prin cele mai slabe servicii de e-government, care se traduc prin costuri enorme, financiare și de timp ale tuturor cetățenilor care interacționează cu statul.

Poziția României în topul Doing Business s-a deteriorat constant în ultimii ani, fapt care se explică prin birocrăția excesivă și prin lipsa de predictibilitate. România ocupă locul 111 în lume la ușurința inițierii afacerilor, fiind nevoie de mai mult de o lună de zile pentru a începe o afacere, în timp ce perioada necesară obținerii de diverse autorizații și avize ne situează în coada clasamentului european.

Regândirea percepției asupra mediului de afaceri este primul pas al unei guvernări deschise, transparente și oneste, pentru care întreprinzătorii și investitorii trebuie să devină parteneri reali în construirea politicilor publice. În era vitezei și a digitalizării, purtatul pe drumuri al contribuabililor și îngroparea în hârtii a funcționarilor reprezintă o mentalitate care nu-și are locul în secolul XXI și care arată lipsa de respect și de viziune a actualilor decidenți guvernamentali.

Mediul de afaceri trebuie să redevină atractiv pentru investitori, prin ușurința de a face afaceri, printr-o administrație transparentă, lipsită de excese birocratice.

Încrederea dintre stat și mediul de afaceri va trebui reclădită pe bazele unui parteneriat onest bazat pe predictibilitate și dialog. Aici este cheia performanței economice și a bunăstării sociale pentru români.

ROMÂNIA COMPETITIVĂ

Remediem decalajele
prin strategii și politici
inteligente

▲ Industria auto —
cheia competitivității
pe termen lung

▲ România — hub
energetic regional

▲ Turismul românesc
cu valoare adăugată

▲ IT&C — acceleratorul
de business și inovație

▲ Agricultură competitivă
și revitalizarea satului
românesc

ABORDAREA STRATEGICĂ a sectoarelor economiei pe baza avantajelor competitive este esențială pentru prezența la nivel global a economiei naționale. România are nevoie de o paradigmă industrială și tehnologică stimulative, prin care pârghiile politicilor publice să încurajeze schimbări structurale la nivelul industriilor competitive. Conceptul de „Industrializare 4.0” trebuie implementat din perspectiva unor noi strategii industriale, ținând cont de provocările economiei viitorului. Recuperarea decalajelor față de performanțele europene necesită tehnologii noi, dar mature, cu impact major în productivitate.

Remedierea decalajului de capital uman și a tensiunilor devenite stringente la nivelul pieței muncii necesită creșterea ratei de participare a forței de muncă și surmontarea constrângerilor demografice care afectează dezvoltarea economică și sustenabilitatea socială. Sunt necesare eforturi concrete atât pentru readucerea în țară a emigrației românești, cât și pentru atragerea de capital uman specializat.

Remediarea decalajului de inovare implică politici de creștere a productivității, cu obiective de stimulare a inovării la nivel național și de racordare la evoluțiile actuale pe plan european. Avem nevoie

de noi instrumente de sprijin în sfera cercetării și a zonei antreprenoriale, care să promoveze economia colaborativă, economia circulară, industriile creative și tehnologiile cu impact major în sfera inovării.

Remediarea decalajului tehnologic și de cercetare necesită atât resurse publice — destinate cercetării fundamentale, cât mai ales private, fiind necesară colaborarea susținută între mediul universitar și mediul de afaceri în planul inovării. În România avantajelor competitive, cercetarea-dezvoltarea-inovarea (CDI) trebuie să devină un ecosistem conectat, producător de cunoaștere și tehnologie.

Industria auto — cheia competitivității pe termen lung

În economia actuală, **industria auto este vârful de lance al competitivității industriale** care stimulează dezvoltarea pe orizontală, inclusiv pentru întreprinderile mici și mijlocii. România dispune de avantaje competitive deosebite în sectorul auto. Exporturile în domeniu ating aproape un sfert din totalul exportului național, industria auto se dezvoltă consistent pe orizontală, iar companiile autohtone lucrează cu și pentru cei mai importanți producători de automobile din lume.

Însă industria auto trebuie sprijinită prin măsuri

ferme de dezvoltare a infrastructurii rutiere și feroviare. Cel mai mare obstacol în dezvoltarea companiilor din industria auto s-a dovedit a fi lipsa infrastructurii.

Sectorul auto se confruntă și cu provocările unei piețe a forței de muncă tot mai tensionate, impunându-se încurajarea educației duale, stoparea și inversarea fenomenului de pierdere a forței de muncă prin emigrare.

Interconectarea învățământului superior, a

Industria auto trebuie sprijinită prin măsuri ferme de dezvoltare a infrastructurii rutiere și feroviare.

cercetării-dezvoltării cu sectorul auto și IT&C ar putea reprezenta unul dintre mecanismele care să asigure și să mențină inovația și competitivitatea în economia românească.

Marile trenduri globale ale automobilului electric, ale automobilului autonom, constituie oportunități imense în industria globală, pe care inventica românească are capacitatea și trebuie să le fructifice.

Din perspectiva industriei 4.0, **conexiunile dintre industria auto și domeniul IT&C sunt absolut ne-**

cesare, devenind astfel vectori principali de dezvoltare, cu creșteri sectoriale cantitative, dar mai ales calitative.

Automatizarea producției în viitoarele decenii, specifică industriei 4.0, și scăderea treptată a numărului de angajați din industria auto devin oportunități de a acționa proactiv în reorientarea profesională timpurie a capitalului uman. Modalitățile în care ne vom raporta la aceste provocări reprezintă cheia competitivității economiei românești în următoarele decenii.

IT&C — acceleratorul de business și inovație

Sectorul IT&C este marea revelație a economiei românești din perioada post-criză. Evoluția lui în ultimul deceniu este una spectaculoasă, prin ponderea de peste 6% din PIB, atinsă într-un timp record. **Sectorul IT&C reprezintă noul vector de dezvoltare economică,** având capacitatea de a revoluționa atât mediul de afaceri, cât și administrația românească. Sectorul digital autohton este unul dintre cei mai importanți factori calitativi de stimulare a performanțelor economice și a inovării, produsele digitale românești sunt competitive, companiile IT din România au înregistrat creșteri puternice, start-up-urile s-au dublat, iar activitatea în domeniu acumulează creșteri anuale consistente.

Digitalizarea devine în prezent componenta esențială a unui model de dezvoltare bazat pe inovație și competitivitate. Țara noastră are astfel toate atuurile necesare pentru a deveni un hub de inovație regional în acest domeniu. Însă pentru atingerea acestui obiectiv se impune urmărirea unor direcții strategice:

- ▲ Stimularea inițiativelor antreprenoriale și a start-up-urilor în domeniul IT&C, în special în domeniul CDI, prin programe dedicate și cu accesibilitate ridicată;
- ▲ Dezvoltarea serviciilor de e-government și creș-

terea gradului de accesibilitate la internet, România înregistrând mari decalaje la acest capitol față de țările UE;

- ▲ Corelarea constantă a curriculei universitare cu cerințele sectorului IT&C și prevenirea emigrației capitalului uman înalt calificat prin măsuri stimulative.

Sectorul IT&C trebuie să devină un vârf de lance în modificarea structurală, tehnologică și inovativă la scara întregii noastre economii, precum și în sfera sectorului public. De aceea, este important să fie menținute și consolidate realizările de până în prezent, inclusiv politicile stimulative, care favorizează investiții și multiplică valoarea adăugată și competențele din industria românească de profil.

Este necesară o viziune coerentă și unitară de dezvoltare și informatizare, prin strategii care să consolideze avantajul competitiv național al capitalului uman cu performanțe deja dovedite și care să descurajeze migrarea acestuia pe alte piețe.

Sectorul IT poate reprezenta sursa soluțiilor de modernizare și informatizare în administrația publică și are capacitatea de a reseta politicile actuale în direcția *Industrializării 4.0.*

România — hub energetic regional

Sectorul energetic românesc rămâne în continuare departe de propriul potențial și de trendurile internaționale, fiind profund afectat de lipsa predictibilității. Producția de energie depinde în continuare, în mare măsură, de combustibilii fosili, iar indicatorii de calitate pentru rețelele din România sunt la nivel suboptimal. Este nevoie de investiții semnificative pentru reducerea nivelului de pierderi în rețea, estimat ca fiind de cca 5 ori mai mare decât cel al statelor europene performante.

România risipește multă resursă energetică și este nevoie de acțiuni imperative de combatere a *sărăciei energetice* prin optimizarea producției și prin protecția reală a consumatorilor vulnerabili. Majoritatea infrastructurilor energetice înregistrează un grad ridicat de uzură fizică și morală, urmare a dezinteresului major pentru investiții în menținerea și dezvoltarea capacităților de producție și transport ale energiei electrice și gazului metan. Funcționarea sub parametri optimi atrage tot mai multe avarii și defecțiuni care se produc frecvent în Sistemul Electroenergetic Național (SEN) și în Rețeaua Electrică de Transport (RET).

România a devenit un importator semnificativ de gaze și de electricitate, urmare a politicilor hazarde în domeniul energetic promovate de PSD în ultimii ani. Măsurile legislative dezastruoase, precum

OUG 114 din 2018, au cauzat scumpiri în lanț și au făcut ca fiecare român să plătească prețuri record pentru energia electrică și gazele naturale. Dintr-un stat aproape independent din punct de vedere energetic, România a devenit un importator net de energie electrică, la prețuri record.

România se desprinde greu de interesele clientelare din domeniul energetic, unul sufocat de monopol, inginerii financiare, dominația unor rețele clientelare, atribute contrare unei economii sănătoase. Pe parcursul ultimei guvernări, instituțiile și companiile de stat cu responsabilități în domeniul energetic au fost profund politizate și deprofesionalizate, afectând performanța întregului sector.

România dispune de capacități de producție de energie din surse multiple, de resurse importante de gaze naturale și petrol, însă are nevoie de politici responsabile, care să răspundă interesului național și nu intereselor conjuncturale. Dezvoltarea strategică a sectorului energetic presupune ca decidenții publici și industria de profil să prioritizeze măsurile și investițiile necesare modernizării.

Energia trebuie să devină un vector autentic al competitivității noastre economice, iar România are nevoie mai mult ca oricând de o strategie energetică articulată, pentru care să asigure în mod real

capacitatea și voința de implementare.

România este singura țară europeană care beneficiază de un ciclu nuclear complet, avantaj strategic care trebuie consolidat. Prin dezvoltarea unităților 3 și 4 de la Cernavodă, producția aferentă de energie electrică poate atinge perspectivele de creștere de cca 30% din totalul producției. Este esențială dezvoltarea unor parteneriate care să valorifice resursele energetice nucleare, precum și cele din surse regenerabile, de la stadiul de viziune și potențial la cel de capacitate de producție funcționale.

Sectorul energetic românesc dispune de reale avantaje competitive, precum resurse naturale și umane, dotări și experiență care ne consolidează poziția strategică din regiune. Tranziția de la producția de energie din surse neregenerabile spre cea din surse regenerabile, „curate” (solară, eoliană, hidro) înregistrează progrese, ajungând la cca 40% din totalul producției, cu toate provocările generate de stocare și modulare. Trebuie însă accelerată tranziția de la dezvoltarea centralizată a producției, la generarea distribuită sau prin micro-rețele, care apropie locul de producție de cel de consum. Doar deschiderea către tehnologiile informatice va crea

premisele de a avea în viitor **case sau chiar orașe „inteligente energetic”**.

România poate să devină un jucător relevant pe piața energetică regională. Companiile românești merită încurajate să revadă oportunitățile existente și să ia decizii de optimizare a portofoliului la nivel de regiune, nu doar pe plan local.

Economia și societatea eficiente energetic presupun investiții semnificative nu doar în modernizarea sectorului, ci și în schimbarea mentalității și a obiceiurilor de consum. Decarbonizarea, eficiența energetică, funcționarea pieței interne a energiei și investițiile în cercetare, inovare și competitivitate energetică sunt elementele cheie pentru combaterea schimbărilor climatice, asumate la nivel european și care trebuie integrate în politica energetică națională.

Guvernanța în energie trebuie să fie bazată pe competență și integritate, iar rolul reglementatorilor independenți devine unul esențial în asigurarea transparenței și a sustenabilității, printr-o politică onestă și coerentă.

Agricultură competitivă și revitalizarea satului românesc

După trei decenii de la încheierea experimentului colectivizat și în ciuda miliardelor de euro absorbite, agricultura și satul românesc au rămas mult în urmă. Un sfert din forța de muncă a României lucrează în agricultură (de cinci ori mai mult decât media UE), ceea ce trădează un uriaș dezechilibru structural. Deși integrarea europeană a însemnat atragerea de fonduri importante în agricultură, dezvoltarea rurală a rămas continuu restantă, de unde

și ritmul crescut al depopulării satelor.

Agricultura este despre oameni, despre bunăstare economică și despre viitor, motiv pentru care trebuie sprijinită cu viziune și hotărâre. Agricultura românească trebuie să își consolideze performanțele și să devină competitivă pe termen lung, fără dependențe sau vulnerabilități generate de: accesul dificil la finanțare, fragmentarea terenurilor, lipsa

forței de muncă sau capriciile vremii. Cât timp micile exploatații funcționează la nivel de subzistență și numeroase terenuri rămân necultivate, agricultura nu poate deveni o sursă durabilă de creștere economică.

Este esențial să ieșim din cercul vicios prin care exportăm materii prime, deci implicit și subvenții, și importăm produse cu valoare adăugată ridicată. România este în prezent campioana exporturilor de cereale: înregistrăm producții record, a căror valoare adăugată este însă scăzută, dar importăm masiv alimente și produse alimentare. Acest model economic volatil, bazat pe consum și pe neglijarea investițiilor, a fost promovat cu nepricepere de decidenții de până acum și a generat deficite record la nivelul balanței comerciale agro-alimentare.

Agricultura are nevoie acum de o abordare strategică, pentru creșterea eficienței sectoriale și pentru valorificarea oportunităților de dezvoltare existente. România poate să aibă o economie agrară tehnologizată, profesionalizată și sustenabilă.

Avem nevoie de o mai bună mobilizare a resurselor locale și de o strategie de dezvoltare a infrastructurii, serviciilor și patrimoniului rural. Publicul larg trebuie să poată avea acces la **hrană de calitate**, iar alimentele românești, produse responsabil și cu grijă pentru sănătatea consumatorilor, trebuie să devină brand consolidat pe piața locală, națională și regională.

Modernizarea agriculturii presupune implementarea unor politici publice de creștere a competitivității economice sectoriale, astfel încât:

- ▲ **mica exploatație agricolă să devină eficientă** și să nu mai fie mijloc informal de protecție socială, profund dependentă de stat;
- ▲ **instrumentele publice de sprijin să încurajeze capitalizarea**, industrializarea agriculturii și modernizarea infrastructurii rurale;

- ▲ **agricultura românească să valorifice oportunitățile** accesului la fonduri europene și piață internă și să promoveze forme de susținere echitabilă a tuturor fermierilor;
- ▲ **să încurajeze agricultura ecologică, sănătoasă**, care se regăsește în profilul tradițional al țăranelor române;
- ▲ **să extindă metodele de producție de înaltă precizie și agricultură avansată** prin strânsă legătură între cercetarea autohtonă și activitățile agricole și utilizând inteligent resursele de apă, sol și soiuri ameliorate genetic.

Producătorii mici și mijlocii trebuie susținuți pentru a asigura nevoile piețelor locale, iar **marii fermieri trebuie sprijiniți** pentru a rămâne conectați la piețele naționale și regionale. Reformarea exploatațiilor agricole, absorbția fondurilor europene și simplificarea administrativă constituie tot atâtea direcții clare în care România trebuie să facă pași hotărâți și ireversibili.

Turismul românesc cu valoare adăugată

Turismul național performează mult sub potențial. Contribuția de cca 2% în PIB situează turismul românesc la jumătate față de media UE și sub rezultatele statelor învecinate. Cadrul legal nefavorabil, investițiile modeste și capacitatea redusă de valorificare a resurselor întrețin slabele performanțe competitive ale acestui sector.

La nivel național sunt peste 8.000 de structuri de primire turistică, având un indice de utilizare netă de doar o treime din capacitatea totală. Infrastructura de cazare s-a modernizat și extins lent, însă calitatea acesteia este de nivel mediu, majoritatea unităților de cazare fiind clasificate la nivel de 2 și 3 stele.

Pentru a fi competitiv, turismul românesc are nevoie de calitate și diversitate. România poate genera proiecte strategice la nivel transnațional, consolidând colaborarea cu parteneri importanți și relevanți din turismul internațional. Potențialul turistic trebuie valorificat competitiv, cu profesionalism și susținere publică, pentru că activitatea turistică a unei țări este o carte de vizită cu multiple reverberații.

Brandul turistic al țării trebuie valorizat prin metode inovative de management al destinației, prin investiții care favorizează diversitatea și calitatea serviciilor, dar mai ales prin implicare reală și responsabilă a autorităților și a mediului de afaceri.

Accesibilitatea destinațiilor este esențială pentru dezvoltarea turismului de masă. Avem nevoie de progrese semnificative în materie de infrastructură tehnico-edilitară și servicii publice care să pună în valoare diversitatea tipurilor de destinații, de la turismul clasic la cel segmentat.

Dincolo de a fi o **destinație turistică atractivă și sigură**, România poate deveni competitivă și relevantă în plan turistic la nivel regional. România trebuie să facă eforturi susținute pentru **transformarea turismului în vector veritabil de dezvoltare economică și bunăstare socială**.

***Pentru a fi competitiv,
turismul românesc are
nevoie de calitate și
diversitate.***

ROMÂNIA CONECTATĂ

Dezvoltăm infrastructura și digitalizarea

▲ Modernizăm relația stat — cetățean prin digitalizare și creștem calitatea vieții

▲ Investim în infrastructura de transport și promovăm mobilitatea inteligentă

▲ Dezvoltăm România în paradigma viitorului: tehnologie, conectivitate și mobilitate

▲ România — partener regional în planul interconectării și securității energetice

ÎNTR-O ROMÂNIE MODERNĂ ȘI EUROPEANĂ, cetățenii sunt tratați cu respect și demnitate, problemele le sunt rezolvate rapid și eficient, iar calitatea vieții constituie un argument puternic pentru a trăi aici. Relația stat-cetățean, domeniul TIC, infrastructura și securitatea energetică sunt domenii prioritare în care România are nevoie să își extindă perspectiva și să își crească ambițiile. România poate și trebuie să devină un actor important în plan regional. Viitorul aparține mobilității și rețelelor inteligente, iar țara noastră trebuie să-și valorifice potențialul și avantajele competitive: poziția geo-strategică, resursele, capitalul uman și capacitatea de inovare. Investițiile în cercetare-dezvoltare-inovare trebuie dublate de susținere din partea statului pentru a accelera trecerea la o economie și o societate digitale. Avem nevoie de o strategie integrată de dezvoltare a infrastructurii și de eforturi susținute pentru securitate energetică pe termen lung.

Modernizăm relația stat - cetățean prin digitalizare și creștem calitatea vieții

Relația stat - cetățean a devenit în guvernarea PSD una lipsită de etică și de un minim respect. Au fost făcute promisiuni lipsite de acoperire cu privire la siguranță și la nivelul de trai al românilor. În ultimii ani, guvernării au spus doar jumătăți de adevăr despre nivelul de trai al românilor și au distorsionat informațiile despre salarii, pensii și serviciile publice, mascând astfel deficiențele sistemului public:

- ▲ Birocrația, concurența neloială și lipsa de predicibilitate afectează și frânează economia. **România are nevoie de eficiență și etică în afaceri și în actul guvernării.** În acest context, revoluția digitală reprezintă nu doar cea mai mare provocare a generației noastre, ci și motorul transformării și modernizării statului.
- ▲ Lipsa competențelor digitale în rândul populației este o problemă reală, deși accesul la internet al gospodăriilor se situează în apropierea mediei țărilor din Uniunea Europeană. **Ponderea populației care a interacționat online cu autoritățile publice**, în ultimele 12 luni, este de doar 9%, o valoare infimă comparativ cu media UE, de 49%.
- ▲ Proiectul privind **digitalizarea și informatizarea ANAF**, început acum mai bine de 6 ani, a fost transformat de guvernarea PSD dintr-un proiect viabil, într-o poveste fără sfârșit. Anul acesta, me-

dici și pacienți deopotrivă au ajuns la limita suportabilității din cauza disfuncționalităților **Sistemului Cardului Național de Asigurări Sociale de Sănătate**. Sunt în continuare semnalate probleme de natură tehnică ale sistemului informatic în care se depun cererile de finanțare pentru proiectele finanțate din fonduri europene, **MySMIS. Sistemul informatic al APIA**, utilizat în preluarea cererilor pentru subvenții ale fermierilor, nu funcționează cum ar trebui. **Sistemul informatic integrat de cadastru și carte funciară** nu include nici măcar jumătate din numărul total de imobile din România. Iar lista exemplurilor negative poate continua, cu costuri sociale enorme cauzate de ineficiența sistemelor publice digitale.

- ▲ **Proasta guvernare generează sărăcie.** În ultimii 10 ani, mai mult de 3 milioane de români au plecat din țară. Din cei rămași în țară, două treimi au dificultăți în a face față necesităților cu venitul pe care îl au, iar peste 40% se confruntă cu cel puțin o problemă de locuire inadecvată. **Accesul la serviciile publice este disfuncțional**, inclusiv în marile orașe, fiind marcat de ineficiență, corupție și o birocrație excesivă, care acționează discreționar și haotic. **Oamenii nu se consideră în siguranță.**
- ▲ **Umilirea contribuabilului de către stat**, dincolo de perpetuarea obligației de a „sta la coadă”

pentru plata taxelor și impozitelor. **Diminuarea timpului alocat actului medical** pentru a face astfel față timpilor de utilizare a unui sistem informatic ineficient înseamnă atât umilirea medicilor, cât și a pacienților. Este inacceptabil ca, în era digitală, cetățenii să fie obligați să probeze prin prezența fizică faptul că sunt în viață sau că suferă în continuare de aceleași dizabilități ireversibile. La fel cum este inacceptabilă solicitarea ca o persoană să se deplaseze zeci de kilometri ca să depună un dosar sau să ridice o adeverință. Sau să stea cu orele la coadă pentru a prezenta documentul de identitate, în scopul completării manuale a datelor într-un tabel, pentru a obține ștampila de vot și a-și exercita un drept fundamental.

Toate aceste subiecte și multe altele care țin de **calitatea vieții tuturor românilor** trebuie să se aplece în mod constant în atenția decidenților politici responsabili. **Cetățenii apreciază eficiența și calita-**

tea oricărei guvernări pornind de la experiențele și așteptările lor. Cetățenii au dreptul să aibă acces în timp real la date și informații concrete, corecte și actualizate, iar din această perspectivă **o guvernare deschisă asigură implicare și responsabilități crescute**, nu doar acces la informații.

Într-o lume în care aproape totul poate fi cuantificat, consemnat și transformat, avem nevoie de politici care să asigure **protecția reală și efectivă a cetățenilor cu privire la datele personale**, de standarde noi privind securitatea cibernetică, de sisteme inteligente care să transforme și orașele noastre în unele inteligente.

Avem nevoie de decizii coerente, cu rezultate concrete, corelate cu politicile europene, pe subiecte ce privesc **cloud-ul guvernamental** sau introducerea în administrație a soluțiilor de tip **blockchain** ori a **inteligenței artificiale**. Există deja exemplul primului **funcționar public virtual** din România, deci

deciziile privind eficientizarea aparatului statal trebuie să exploreze și această direcție.

Transformarea digitală a statului nu înseamnă doar adoptarea de noi tehnologii, ci schimbarea profundă a funcționării instituțiilor, prin eficiență administrativă și transparență. Proiectele trebuie dezvoltate astfel încât digitalizarea să nu genereze noi vulnerabilități, ci să vină în întâmpinarea unor **nevoi reale ale comunităților**, să genereze **economii de scară** și să consolideze **inițiativele sustenabile**.

Îmbunătățirea relației dintre administrație și contribuabili reduce birocrăția, scurtează timpii de așteptare și elimină "verigile slabe" care favorizează

corupția și comportamentele lipsite de integritate. Eficientizarea muncii funcționarilor publici și educația digitală sunt domenii în care România are urgentă nevoie de progres real.

O perspectivă vizionară asupra viitorului economiei și societății noastre include nu doar competență, reglementări inteligente și structuri flexibile, ci și instrumente de lucru noi, inovative, mai bine adaptate, aflate în responsabilitatea unor profesioniști.

România normală, noua guvernare, trebuie să meargă în această direcție, modernă și ambițioasă, care oferă garanții reale privind calitatea vieții românilor.

Dezvoltăm România în paradigma viitorului: tehnologie, conectivitate și mobilitate

În următoarele decenii, **modernizarea României depinde semnificativ de investițiile în inovare**, care să susțină dezvoltarea unei economii bazate pe cunoaștere, capabile să răspundă inteligent și sustenabil provocărilor viitorului.

În ciuda multiplelor promisiuni din programele de guvernare ale PSD, **România a rămas încremenită în proiect în ceea ce privește inovarea și tehnologiile digitale.**

Dezvoltarea comunicațiilor a devenit esențială, în principal datorită nevoilor de comunicare, business și mobilitate din secolul vitezei. Tehnologiile bazate pe *internetul lucrurilor (IoT)* permit deja crearea de *case inteligente*, automatizarea mijloacelor de transport, asistență personalizată pentru

persoane cu dizabilități, construirea de *orașe inteligente* sau transformarea fabricilor moderne în sisteme computerizate. Noua tehnologie a printării 3D permite deja prototipări rapide în domeniile educației și serviciilor medicale. **Lumea evoluează, iar România nu își permite să fie absentă de la acest proces**, în ciuda vulnerabilităților care întrețin decalajele de dezvoltare:

- ▲ **Indicele economiei și societății digitale** plasează România pe penultimul loc în UE, în ciuda semnalelor de alarmă adresate guvernanților în repetate rânduri;
- ▲ **decalaje majore între mediul urban și cel rural** din perspectiva conectivității, deși concurența puternică din domeniul telecomunicațiilor ne menține competitiv;
- ▲ **cel mai mic procentaj al populației cu competențe digitale de bază**, respectiv 29% din totalul populației, mult sub media de 57% de la nivelul UE 28, chiar dacă numărul de specialiști în domeniul TIC confirmă potențialul enorm al acestui sector;
- ▲ **stagnarea digitalizării economiei și a comerțului electronic**, care nu au înregistrat niciun progres semnificativ în ultimii ani. Deși suntem fruntașii Uniunii la utilizarea rețelelor sociale, aproape un sfert din populația țării nu a utilizat niciodată internetul.

Guvernul PSD a promis românilor investiții în domeniul TIC, stimularea investițiilor publice și private în infrastructuri suport, un calendar predictibil de taxare și stimularea IMM-urilor în realizarea de produse cu înaltă valoare adăugată. A livrat, în schimb, incompetență și interese obscure, o rată de absorbție efectivă pentru Programul Operațional Competitivitate de doar 18%, „demonizarea” marilor investitori și slăbirea capacității IMM-urilor de a investi în inovare.

Viziunea strategică a României situează domeniul TIC în centrul competențelor și specializărilor sale cu valențe europene, valorificând astfel o traiectorie dezvoltată natural până în prezent. România are

nevoie de **promovarea susținută a saltului tehnologic**, care să implice valorificarea economiei colaborative, a economiei circulare, a industriilor creative și a tehnologiilor disruptive care au un caracter tot mai personalizat și competitiv. Avem progrese remarcabile, prin rezultatele și forța de muncă înalt calificată, în sfera **securității cibernetice** și ar trebui să valorificăm mai bine acest avantaj competitiv.

Atât statul, cât și mediul privat, trebuie să facă o prioritate din **dezvoltarea competențelor viitorului** și din **promovarea performanței și a bunelor practici**.

Investim în infrastructura de transport și promovăm mobilitatea inteligentă

Economia și societatea românească vor progresa esențial prin tranziția către paradigma viitorului. Infrastructura de transport are un potențial imens de stimulare a creșterii bunăstării și calității vieții tuturor românilor. Pentru a depăși povara unei guvernări lipsite de orizont și competență în aceste domenii, trebuie să facem mai mult și mai bine pentru a surmonta dificultățile cu care ne confruntăm:

▲ **Infrastructura actuală a României nu ține pasul** cu cererea de trafic generată de economie și nu respectă în integralitate standardele de siguranță. **Capacitățile operaționale insuficiente**, împreună cu **deficitul de resursă umană calificată și management profesionist**, sunt specifice mai degrabă unei României aflate la începutul drumului spre dezvoltare, decât unei României moderne și vizionare.

- ▲ Ne aflăm pe ultimul loc din UE referitor la **calitatea drumurilor** și tot în jumătatea inferioară a clasamentului în ceea ce privește **eficiența transportului**, pentru toate tipurile de transport: rutier, feroviar, maritim sau aerian.
- ▲ În materie de **siguranță rutieră**, este un paradox faptul că, deși avem în folosință puțin peste 800 de km de autostradă, numărul accidentelor fatale sau în urma cărora victimele au suferit vătămări grave este, de ani buni, printre cele mai mari, dacă nu cel mai mare din Uniune.
- ▲ Numeroasele strategii, rămase la stadiul de „policy paper”, indică **transportul multimodal** ca opțiune viabilă de eficientizare, însă starea avansată de uzură a peste 70% din rețeaua feroviară face ca viteza medie de circulație să fie de cca

45 km/h, adică inferioară celei din perioada interbelică. Aceasta în condițiile în care angajamentele guvernamentale promiteau viteze adecvate de transport pentru 60% din calea ferată desfășurată și dotări la standarde europene.

▲ **Fondurile europene** ar fi trebuit să impulsioneze decidenții să dezvolte infrastructura rutieră, feroviară și navală. Cu toate acestea, vedem cum programele dedicate au avut și continuă să aibă **rate mici de absorbție**, iar **alocările de la bugetul de stat constituie prioritate doar la nivel declarativ**.

▲ Cca 40% din rețeaua națională de **transport aerian** este în stare avansată de degradare. Capacitatea operațională a aeroporturilor existente este insuficientă, raportat la fluxul estimat de pasageri și la dezvoltarea preconizată a sectorului.

▲ Infrastructura specifică **transportului naval** este dezvoltată insular, fără viziune și la limita subzistenței, în principal din cauza stării avansate de degradare care afectează cca 65% din aceasta. Strategia Uniunii Europene pentru Regiunea Dunării, co-inițiată de România și Austria încă din 2011, are nevoie de un curs firesc al implementării pentru a genera dezvoltare economică și socială în plan regional.

▲ **Potențialul de investiții la nivel local** a fost substanțial diminuat, ca urmare a lipsei de predictibilitate și sustenabilitate a deciziilor guvernamentale. În absența unei descentralizări *de facto*, construcția bugetului de stat a eliminat infrastructura de transport din cadrul priorităților autoritățile locale.

Guvernarea ultimilor ani a distrus în mod profund **legătura de încredere, transparență și onestitate dintre politică și afaceri, dintre stat și economie**.

Dezvoltarea infrastructurii, proiect de prioritate zero, a fost tratat de PSD cu nepăsare. Aceasta în timp ce Europa responsabilă vorbește despre trecerea la un **sistem de mobilitate curat, competitiv și conectat**, care implică producătorii din industria auto și care promovează opțiunile informatice cu privire la achiziționarea și utilizarea de autovehicule. Alte state membre iau măsuri privind facilitarea conformării voluntare la politicile de decongestionare urbană și protecție a mediului, investesc în cartografieri digitale sau în sisteme inteligente pentru localizare și siguranță în trafic. România nu a făcut niciun pas concret în aceste direcții.

Infrastructura de transport rutier reprezintă principala provocare în condițiile în care se așteaptă ca toate vehiculele noi să fie conectate digital începând cu 2022, iar cele complet automatizate să intre pe piața europeană din 2030.

Europa responsabilă vorbește despre trecerea la un sistem de mobilitate curat, competitiv și conectat.

Coridoarele de transport nu pot și nu trebuie să rămână simple linii trasate pe hartă sau simple prognoze. Pentru ca acestea să devină coloana vertebrală a dezvoltării economice a zonelor învecinate, avem nevoie de o **integrare efectivă a României în Spațiul Unic de Transport European**. Numai astfel infrastructura de trans-

port poate ieși din paradigma dezvoltării fragmentate și poate valorifica **potențialul României de a fi hub principal de transport între Europa și Asia**.

Este nevoie de **autorități și companii naționale responsabile, cu capacități reale** de a-și îndeplini misiunea și a-și atinge obiectivele. Altfel, strategiile și planurile vor continua să rămână la stadiul de intenții.

România — partener regional în planul interconectării și securității energetice

Conectivitatea reprezintă **vectorul stimulării schimburilor comerciale, al creșterii economice și al bunăstării**. Interconectarea infrastructurilor energetice este un obiectiv esențial pentru o dezvoltare regională sănătoasă.

Pentru România este crucială **conectarea operatorilor economici într-o veritabilă rețea regională, generatoare de noi oportunități de afaceri** și esențială pentru prosperitatea economiilor și societăților.

Proiectul BRUA (*Sistemul Național de Transport Gaze Naturale pe coridorul Bulgaria- România-Ungaria-Austria*) trebuie finalizat și valorificat, dată fiind importanța strategică a acestuia pentru re poziționarea României pe harta energiei, ca furnizor de securitate energetică la nivel național și în regiune.

Deschiderea unui nou coridor de transport al gazului din regiunea caspică, în special din Azerbaidjan, ca punct de intrare pentru gazul importat pe piața UE și rută de aprovizionare suplimentară pentru interconexiunea BRUA, necesită decizii ferme, care să conducă spre diminuarea dependenței energetice de Rusia.

Consolidarea rolului României ca actor activ și relevant în promovarea securității energetice la nivel regional implică o mai bună valorificare a producției interne, inclusiv prin diversificarea surselor și rutelor de transport energetic.

Din păcate pentru România, lipsa capacității de înțelegere și de promovare a interesului național de către PSD este mai mult decât vizibilă în această zonă. Deciziile din ultimii ani, întârzierile, amânările *sine die* ale unor proiecte majore au ajuns să vulnearabilizeze dezideratul de **securitate energetică regională**.

Marea Neagră constituie o zonă de real interes prin prisma rezervelor de hidrocarburi identificate în zona maritimă off-shore. Exploatarea perimetrelor în condiții „win-win” pentru stat și operatori și adăugarea acestor rezerve la producția internă actuală ar re poziționa țara noastră în regiune și pe piața de profil. Nici această oportunitate nu a reușit să constituie, pentru PSD, proiect de interes național.

În contextul în care **energia nucleară** reprezintă în prezent o componentă critică a mixului energetic în jumătate dintre statele membre UE, dezvoltarea ca-

pacităților Centralei de la Cernavodă continuă să întârzie, iar investițiile tangibile în cercetarea privind sistemele nucleare de generație IV au rămas doar la stadiul de promisiuni.

Pentru toate acestea trebuie să existe răspunsuri coerente și responsabile, parteneriate stabile și transparente, profesionalism și intenții onorabile.

Din păcate pentru România, guvernarea PSD a eșuat demult și în aceste privințe.

Comaniile naționale trebuie susținute să devină actori regionali relevanți, nu doar surse facile de suplimentare a veniturilor la buget, care să alimenteze discreționar clientela politică a partidului de guvernământ. Avem nevoie de coerență în promovarea și susținerea proiectelor, precum și de crearea și fructificarea unor **mecanisme adecvate de atragere a investițiilor**.

A light blue map of Romania is centered on the page, overlaid with a pattern of white stars arranged in a semi-circle, reminiscent of the European Union flag. The background features a subtle pattern of white curved lines.

ROMÂNIA EUROPEANĂ

Sporim beneficiile integrării europene

▲ Aprofundăm integrarea europeană în beneficiul cetățenilor

▲ Întărim rolul României în procesul decizional european

▲ Utilizăm eficient fondurile europene

VIZIUNEA MEA EUROPEANĂ ESTE UNA AMBIȚIOASĂ, bazată pe consolidarea fundației viitorului unei Uniuni mai puternice, mai unite, mai coezive și mai democratice, care să aducă în continuare progres și o viață mai bună pentru cetățeni. Voi acționa în direcția integrării depline a țării noastre în Uniunea Europeană, în beneficiul tuturor românilor și a creșterii importanței și a rolului României în procesul decizional la nivel european. Voi sprijini acțiunile de eficientizare a utilizării fondurilor europene și de creștere a ratei de absorbție a acestora, astfel încât România și cetățenii săi să poată beneficia pe deplin de avantajele statutului de stat membru UE.

Aprofundăm integrarea europeană în beneficiul cetățenilor

Destinul României este legat de Uniunea Europeană, iar parcursul nostru național nu poate avea loc decât în cadrul mării familii europene. Istoria existenței naționale a României este o istorie europeană, așa cum progresul României rămâne indisolubil legat de cel al Uniunii.

Europa este parte din fibra noastră — o Europă însumată din diversitatea noastră, clădită pe baza conceptului de unitate în diversitate. Pentru România, proiectul european reprezintă mai mult decât o simplă construcție politică. Uniunea Europeană înseamnă libertate, democrație, pace și prosperitate, șansa unui viitor comun alături de națiuni puternice și prospere.

Beneficiile apartenenței la UE pentru România în plan economic, social, cultural și geopolitic sunt indiscutabile: libertatea de a călători, de a studia, de a

lucra, de a locui în orice stat din Uniune, creșterea nivelului de trai, fonduri pentru modernizarea țării, piață comună.

La nivel european, voi milita în continuare pentru reducerea diferențelor economice și sociale între statele membre, și voi lupta pentru ca România să aibă cât mai mult de câștigat. Voi continua să solicit tuturor autorităților implicate transparență și dialog responsabil, astfel încât proiectul european să fie menținut aproape de cetățeni.

România a deținut, în primul semestru al anului 2019, Președinția Consiliului Uniunii Europene, un mandat cu multe reușite, recunoscute de partenerii europeni.

Summitul de la Sibiu din 9 mai 2019 a marcat un moment istoric prin care, alături de ceilalți lideri europeni, am reafirmat voința comună și unitatea statelor membre în jurul unor valori și obiective comune. Declarația de la Sibiu va constitui un reper esențial în consolidarea unei Uniuni mai puternice, mai coezive și mai democratice.

Obiectivul meu fundamental este ca România să contribuie, pe termen mediu și lung, la inițiativele cele mai avansate din perspectiva integrării europene.

Va trebui să depunem toate eforturile ca România să participe la demersurile de consolidare a proiectului european, pe baza unor obiective definite în comun și care să răspundă așteptărilor cetățenilor. Îmi asum responsabilitatea ca țara noastră să rămâ-

nă un partener solid în orice demers pro-european.

În acest sens, voi continua demersurile pentru **aderarea României la Zona Euro, la Spațiul Schengen și participarea la formatele de cooperare consolidată**, cum ar fi inițiativele din domeniul apărării europene sau Parchetul European.

Aderarea la Zona Euro, cât mai curând posibil, este un obiectiv național fundamental și un pas esențial, atât pentru consolidarea economică a țării, cât și pentru întărirea rolului României la nivelul european. Voi susține aderarea la Zona Euro în baza unor criterii bine fundamentate și a unui calendar realist, care să țină cont de interesele economice și sociale ale țării.

Aderarea rapidă a României la Spațiul Schengen este un alt obiectiv esențial. Acest demers va contribui la consolidarea securității pentru întregul spațiu de liberă circulație din Uniune, în care toți cetățenii să se poată deplasa liber și să poată munci oriunde în spațiul comunitar.

Voi susține, totodată, încheierea convingătoare a angajamentelor asumate de România în cadrul **Mecanismului de Cooperare și Verificare** în domeniul justiției și luptei împotriva corupției, pe baza unor progrese reale în ceea ce privește independența și eficiența sistemului judiciar românesc.

Întărim rolul României în procesul decizional european

Creșterea importanței și a rolului României în procesul decizional european este un obiectiv important, la îndeplinirea căruia voi contribui constant. În acest sens, România va fi un partener credibil în grupul statelor membre care acționează pentru consolidarea proiectului european.

Pentru a atinge acest obiectiv, voi promova **agenda investițională și de creștere economică la nivelul UE**, în contextul unei strategii europene de politică industrială pe termen lung. Voi continua să promovez, pe plan intern și la nivel european, competitivitatea și Piața Internă a Uniunii, ca mijloace de creștere a calității vieții tuturor cetățenilor europeni.

Voi acționa, totodată, pentru **consolidarea Pieței Interne digitale**, cu obiectivul ca România să fie parte a unei Uniuni care e lider

pe plan internațional în ceea ce privește revoluția tehnologică și digitală.

Având în vedere beneficiile incontestabile ale comerțului liber privind prosperitatea globală și dezvoltarea economică, voi continua să fiu un susținător puternic al sistemului multilateral de comerț, bazat pe reguli clare, sub egida Organizației Mondiale a Comerțului.

În ceea ce privește **combaterea schimbărilor climatice**, voi acționa pentru ca tranziția globală către o economie cu emisii scăzute de carbon să facă parte din moștenirea pentru generațiile viitoare, sprijinind în mod activ rolul de lider al Uniunii în demersurile la nivel global în domeniu.

Interconectarea energetică europeană și diversificarea surselor de aprovizionare cu energie sunt aspecte esențiale ale asigurării securității energetice a Uniunii Europene. Voi continua să sprijin cu fermitate aceste obiective energetice majore și rămân pe deplin angajat în a susține finalizarea Uniunii Energetice a UE. Trebuie încurajată **dezvoltarea industriei energiei regenerabile**, esențială pentru industria românească, reziliența sectorului energetic și crearea de locuri de muncă.

Siguranța cetățenilor este un element crucial. Voi milita pentru adoptarea și implementarea unei po-

litici sustenabile în domeniul gestionării **migrației**, bazată pe o abordare integrată și cuprinzătoare, vizând, în principal, combaterea cauzelor profunde ale fenomenului, precum și asigurarea controlului efectiv la frontierele externe ale Uniunii.

Dimensiunea de apărare a Uniunii va fi consolidată prin susținerea cooperării permanente (PESCO) și a altor inițiative în domeniu, complementare cu NATO.

România va susține continuarea politicii de extindere, una dintre politicile de succes ale Uniunii. Statele candidate care îndeplinesc integral criteriile de aderare trebuie să poată deveni membre ale UE.

Voi acționa pentru consolidarea **Politicii Europene de Vecinătate**, un obiectiv foarte important pentru România. Voi promova o abordare strategică și ambițioasă în regiune și voi sprijini cu fermitate parcursul european al Republicii Moldova, Ucrainei și Georgiei, cele trei state care au semnat acorduri de asociere și liber schimb cu UE.

Voi pleda permanent, cu fermitate și convingere, pentru întărirea **relației transatlantice**, inclusiv prin încheierea cu succes a negocierilor privind Parteneriatul Transatlantic pentru Comerț și Investiții, obiectiv cu beneficii considerabile pentru ambele părți.

Utilizăm eficient fondurile europene

O absorbție adecvată a fondurilor europene este un act de responsabilitate și față de România, dar și față de Uniunea Europeană. Obiectivul meu este acela de a crea premisele necesare pentru ca România să poată accesa integral fondurile nerambursabile pentru proiecte de investiții, de dezvoltare, de formare și reconversie profesională, în sprijinul cetățenilor și al antreprenorilor români.

Noul exercițiu financiar pentru perioada 2021-2027 va aduce o schimbare de optică, punându-se un accent sporit pe competitivitate, pe combaterea schimbărilor climatice și pe măsuri privind protecția mediului. De aceea, în ceea ce privește fondurile alocate României în viitoarea perspectivă financiară, voi sprijini adoptarea și implementarea unor strategii sectoriale și a unor proiecte de calitate, care să răspundă obiectivelor naționale și europene.

Voi promova ferm dezvoltarea unui portofoliu de proiecte în special de **infrastructură**

care să poată absorbi fonduri încă din primii ani ai viitorului exercițiu financiar.

În accesarea fondurilor europene, voi acționa pentru simplificarea procedurilor la nivel național, dublată de oferirea de sprijin pentru beneficiarii fondurilor în fază de implementare a proiectelor. De asemenea, voi susține îmbunătățirea capacității beneficiarilor proiectelor de infrastructură.

Trebuie îmbunătățită Strategia Națională în domeniul achizițiilor publice și, după caz, actualizarea măsurilor, cu respectarea deplină a prevederilor directivelor europene.

În ceea ce privește viitorul buget al Uniunii Europene pentru perioada 2021-2027, este esențial să **obținem o alocare totală cât mai importantă pentru România**, în special în ceea ce privește fondurile de coeziune și fondurile pentru plăți directe în agricultură și pentru dezvoltare rurală.

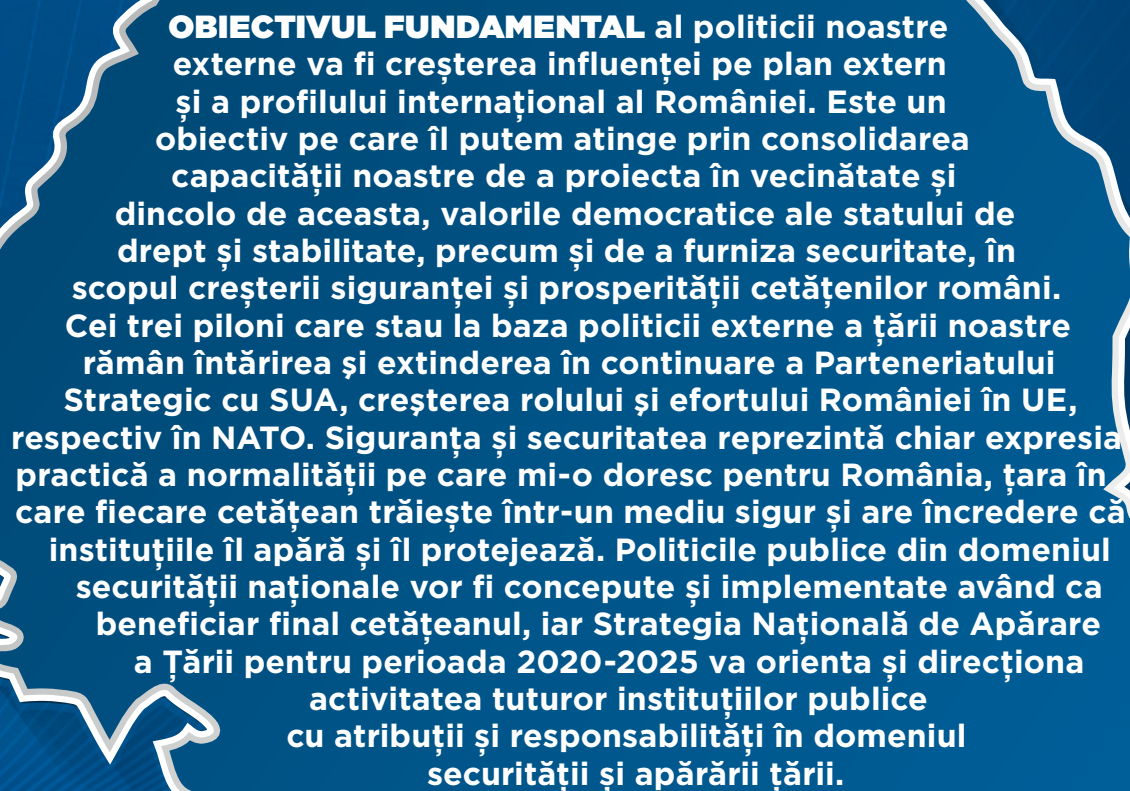
ROMÂNIA PUTERNICĂ

Promovăm parteneriate durabile

▲ Creștem influența
pe plan extern
și profilul
internațional
al României

▲ Asigurăm
continuitate,
predictibilitate
și transparență
în politica de
securitate

▲ Politica de
securitate
națională și de
apărare a țării

OBIECTIVUL FUNDAMENTAL al politicii noastre externe va fi creșterea influenței pe plan extern și a profilului internațional al României. Este un obiectiv pe care îl putem atinge prin consolidarea capacității noastre de a proiecta în vecinătate și dincolo de aceasta, valorile democratice ale statului de drept și stabilitate, precum și de a furniza securitate, în scopul creșterii siguranței și prosperității cetățenilor români. Cei trei piloni care stau la baza politicii externe a țării noastre rămân întărirea și extinderea în continuare a Parteneriatului Strategic cu SUA, creșterea rolului și efortului României în UE, respectiv în NATO. Siguranța și securitatea reprezintă chiar expresia practică a normalității pe care mi-o doresc pentru România, țara în care fiecare cetățean trăiește într-un mediu sigur și are încredere că instituțiile îl apără și îl protejează. Politicile publice din domeniul securității naționale vor fi concepute și implementate având ca beneficiar final cetățeanul, iar Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2025 va orienta și direcționa activitatea tuturor instituțiilor publice cu atribuții și responsabilități în domeniul securității și apărării țării.

Creștem influența pe plan extern și profilul internațional al României

În politica externă a unui stat, cea mai apreciată calitate pentru partenerii săi este predictibilitatea pozițiilor sale și îndeplinirea responsabilă a angajamentelor asumate.

Președintele României este factorul decident în politica externă. În baza acestei atribuții clar prevăzute în Constituție, obiectivul esențial al politicii noastre externe, pe care îl vom promova în continuare, va fi creșterea influenței pe plan extern și a profilului internațional al României. Este un obiectiv pe care îl putem atinge prin consolidarea capacității noastre de a proiecta în vecinătate și dincolo de aceasta, valorile democratice ale statului de drept și stabilitatea, precum și de a furniza securitate, în scopul creșterii siguranței și prosperității cetățenilor români.

Acestea sunt premisele în baza cărora politica externă românească va fi fundamentată pe aceeași triadă esențială: **întărirea și extinderea în continuare a Parteneriatului Strategic cu Statele Unite, precum și creșterea rolului și efortului României în Uniunea Europeană, respectiv în NATO.** Sunt trei piloni fundamentali, care definesc comunitatea de valori din care facem parte și ne asigură securitatea și prosperitatea.

Voi acționa, ca și până acum, pentru **aprofundarea și dezvoltarea Parteneriatului Strategic cu Statele Unite ale Americii în toate dimensiunile sale:** de la cooperarea politico-militară și de securitate la coo-

perarea economică, respectiv cea culturală, inclusiv în domeniul cercetării și inovării, în conformitate cu ceea ce am decis împreună cu Președintele Trump la discuțiile excelente, substanțiale și deschise din 2017 și din acest an. Declarația Comună adoptată la 20 august 2019 marchează decisiv aprofundarea Parteneriatului Strategic în domenii esențiale ale acestuia.

Este necesar să acordăm o atenție sporită securității energetice, cooperarea intensificată cu Statele Unite fiind importantă atât pentru punerea în valoare a resurselor din platoul continental românesc al Mării Negre, cât și pentru dezvoltarea eficientă a capacităților nucleare civile ale României de a produce energie. Este evident că miza acestei cooperări, a cărei intensificare o susțin, o reprezintă **întărirea independenței energetice a României, dar și creșterea rolului său în asigurarea securității energetice a regiunii.** Un alt domeniu esențial, unde voi urmări dezvoltări concrete în beneficiul României, este cel al **securității cibernetice și al rețelelor de comunicații de tip 5G.**

Susțin fără rezerve dezvoltarea pe mai departe a dimensiunii militare a cooperării noastre în cadrul Parteneriatului Strategic, unde voi urmări creșterea prezenței militare americane în România, ca garanție de securitate complementară NATO, în fața provocărilor complexe care vin din regiune. De asemenea, este deosebit de important ca **dimensiunea economică și de investiții a Parteneriatului**

Strategic să ajungă la un nivel de excelență cât mai ridicat. Nu în ultimul rând, voi continua activ demersurile de aderarea a României la programul Visa Waiver.

În cadrul NATO, voi continua să acționez hotărât, ca și până acum, pentru creșterea relevanței României în organizație și pentru ca Alianța să rămână cea mai puternică și eficientă organizație de apărare colectivă din istorie.

Trebuie întărite rolul și capacitățile Alianței în domeniul apărării colective și descurajării amenințărilor venite dinspre Est, acordând prioritate întăririi Flancului Estic, în mod unitar, coerent și coeziv. Consider coerența Alianței în ansamblul său importantă pentru NATO și pentru România, deoarece asigură nu doar un Flanc Estic mai bine apărat, ci sporește descurajarea oricărei amenințări dinspre Est, consolidând eficiența organizației.

Regiunea Mării Negre trebuie să fie securizată și predictibilă — aspecte esențiale pentru securitatea transatlantică și a României. Astfel, voi continua demersurile pentru creșterea prezenței aliaților în structurile aliate de pe teritoriul României, fie că este vorba despre Brigada Multinațională, fie despre structurile de comandament sau alte tipuri de structuri aliate existente sau pe care dorim să le creăm pe teritoriul României, așa încât securitatea națională să fie întărită.

Susțin consolidarea rezilienței și a capacităților de apărare ale partenerilor din vecinătate, în mod echilibrat, inclusiv pentru cei din Est, în cadrul efortului Alianței de proiectare a stabilității. Cu cât partenerii noștri sunt mai stabili și mai puternici în fața provocărilor de securitate, cu atât securitatea României este mai solidă. De asemenea, România va susține în continuare creșterea rolului Alianței în combaterea terorismului, inclusiv prin întărirea capacității partenerilor din Sud de a face față acestui fenomen.

Voi acționa pe mai departe pentru întărirea parteneriatului NATO-UE ca modalitate de a consolida sinergia și complementaritatea acțiunii lor. Această relație trebuie întărită deoarece securitatea UE, în sens larg, depinde de cea a SUA și reciproc, formând o comunitate unică de securitate transatlantică.

În același timp, în NATO, o relație transatlantică solidă constituie fundamentul și, în același timp, motorul esențial al securității aliate. De aceea, împărțirea

echitabilă a costurilor, legată direct de obiectivul atingerii plafonului de 2% din PIB pentru apărare și chiar de depășirea lui în viitor, este esențială pentru întărirea legăturii transatlantice.

Ca Președinte, voi susține ferm aplicarea strictă de către România a acestui angajament legat de alocarea de fonduri suficiente pentru apărare, care, dincolo de aprecierea aliaților noștri, ne-a adus beneficii concrete pentru securitatea țării și a cetățenilor noștri. Grație acestui program, pe care eu l-am lansat, suntem mai bine protejați în fața riscurilor și amenințărilor de securitate, deloc ipotetice în regiunea noastră.

Fără o armată puternică, un stat nu are credibilitate internațională și strategică. Noua arhitectură a apărării impune asigurarea de resurse umane foarte bine pregătite și dotate, perfect interoperabile în sistemul de apărare colectivă. Existența unor resurse importante destinate înzestrării Armatei României și garanția acordării acestora pe termen mai lung constituie și un impuls necesar **revigorării industriei naționale de apărare.** Un program mul-

tiannual coerent poate oferi și industriei autohtone o șansă de relansare, inclusiv prin cooperarea tehnologică între firmele de profil.

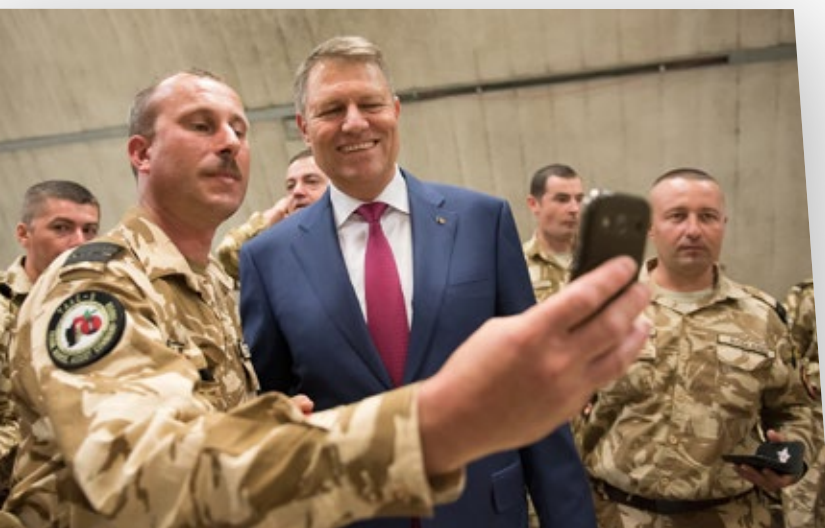
Voi acționa, ca Președinte, pentru dezvoltarea și aprofundarea în continuare a parteneriatelor și relațiilor bilaterale europene cu caracter strategic ale României.

Voi continua să susțin, totodată, adâncirea parteneriatelor strategice pentru atingerea obiectivului de asigurare a securității României. Astfel, voi acorda toată atenția revigorării și consolidării parteneriatelor cu perspective în a aduce avantaje de natură politică și/sau economică țării noastre, cu alte state din Europa sau din Asia.

În ceea ce privește politica de vecinătate, **prioritatea permanentă a României și a mea ca Președinte va continua să o reprezinte dezvoltarea și adâncirea Parteneriatului Strategic pentru Integrarea Europeană a Republicii Moldova**, pe baza comunității unice de limbă, identitate, istorie și cultură. Voi continua politica de sprijin pentru parcursul european al Chișinăului, prin consolidarea instituțiilor democratice, proiecte bilaterale de interconectare strategică și alte măsuri cu beneficii directe pentru cetățenii Republicii Moldova.

Un loc aparte în cadrul politicii externe îl va avea folosirea mecanismelor regionale la crearea și dezvoltarea cărora România a participat și participă:

- ▲ **Formatul București/B9**, pe care l-am co-fondat, alături de omologul polonez, la Summitul pe care l-am găzduit în 2015, formulă de cooperare regională a statelor din Flancul Estic al NATO, ca modalitate complementară de susținere a coeziunii Alianței;
- ▲ **Inițiativa celor 3 Mări**, ca formulă de cooperare regională a celor 12 state din arealul dintre Mările Neagră, Baltică și Adriatică, instrument de susținere a coeziunii Uniunii Europene prin dezvolta-

rea economică a regiunii, prin stimularea interconectivității în vederea ajungerii la nivelul real de convergență cu statele din vestul Uniunii, cât și de susținere a relației transatlantice prin stimularea implicării economice a SUA în Europa – la maturizarea politică și conceptuală a căreia România a jucat un rol decisiv prin Summitul pe care l-am găzduit în 2018;

▲ Trilaterală pe teme de securitate cu Polonia și Turcia.

Pe toate aceste linii majore de politică externă, îmi doresc ca, în următorul mandat, să conlucrez cu un Guvern responsabil, care să înțeleagă importanța stabilității și continuității în politica externă a unei țări.

Asigurăm continuitate, predictibilitate și transparență în politica de securitate

Politica de securitate națională constituie, alături de politica externă, una dintre politicile publice a căror elaborare și punere în practică constituie prerogativa constituțională și legală a Președintelui României.

Continuitatea, predictibilitatea și transparența decizională sunt condiții esențiale ale exercitării actului de conducere strategică, pe care le-am aplicat în timpul primului meu mandat de Președinte și pe care le voi aplica cu consecvență și pe durata următorului mandat. Aceste atribute creează stabilitate și credibilitate atât în plan intern, în cadrul spectrului politic, cât și al tuturor cetățenilor, care își cunosc așteptările de la președintele lor. De asemenea, efectele lor se disting și în mediul internațional, întrucât aliații, partenerii noștri și alți actori internaționali pot conta pe un comportament al României în concordanță cu valorile și principiile specifice democrațiilor funcționale occidentale, ale respectării normelor de drept internațional și ale statului de drept.

Politicile publice din domeniul securității naționale trebuie concepute și implementate având ca

beneficiar final cetățeanul, care trebuie să știe și să simtă că este protejat și apărat în țara lui. Din această perspectivă, **revizuirea cadrului legislativ în domeniul securității naționale** este absolut necesară, în prezent fiind în vigoare peste 80 de acte normative, multe din anii 1991-1998. De aceea este nevoie urgentă de armonizarea și modernizarea cadrului normativ din domeniul securității.

Politica de securitate națională și de apărare a țării

Politica de securitate națională și de apărare a țării este rezultatul unui proces care ține de obligațiile legale ale Președintelui României. Dar politica de securitate națională și de apărare a țării **nu poate fi expresia voinței unei singure persoane**, ci rezultatul unui efort colectiv, rezultat în urma consultării democratice cu specialiști și reprezentanți ai instituțiilor cu atribuții în domeniu, precum și ai societății civile, mediului academic și partidelor politice. **Existența unui dialog pe teme esențiale care vizează deopotrivă societatea, statul și cetățeanul, este o dovadă de netăgăduit a normalității.**

Din punct de vedere al securității, într-un context geopolitic dinamic și imprevizibil, nu există decât

un singur răspuns în fața riscurilor, amenințărilor și vulnerabilităților cu care ne confruntăm: **continuitatea!** Avem nevoie de **continuitate** în raporturile cu aliații și partenerii noștri externi, de continuitate în ceea ce privește angajamentele asumate de către România. **Predictibilitatea** în acțiuni ne consolidează statutul de țară credibilă și reprezintă o resursă de încredere într-o regiune deosebit de complicată.

Subsumat politicii de securitate națională și de apărare a țării, Strategia Națională de Apărare a Țării pentru perioada 2020-2025 va orienta și direcționa activitatea tuturor instituțiilor publice cu atribuții și responsabilități în domeniul securității și apărării țării și va fi supusă aprobării Parlamentului în termenul legal de 6 luni de la preluarea noului mandat de Președinte al României.

Noua Strategie Națională de Apărare a Țării va opera cu același concept de securitate extinsă, introdus și definit în precedentul document. Dacă în trecut vorbeam despre securitate și apărare în termeni exclusiv militari, astăzi nu mai putem disocia aceste concepte de componentele de natură economică, socială, tehnologică și de mediu.

Siguranța și securitatea sunt mult mai mult decât simple noțiuni abstracte. Acestea reprezintă chiar expresia practică a normalității pe care mi-o doresc pentru România, acea stare de normalitate care înseamnă că fiecare cetățean trăiește într-un mediu sigur și are încredere că instituțiile îl apără și îl protejează.

**CONSTRUIM
ÎMPREUNĂ
ROMÂNIA
NORMALĂ**

România poate reveni la normalitatea pe care ne-o dorim cu toții dacă fiecare dintre noi va continua să creadă că doar prin seriozitate, corectitudine și implicare, doar prin fermitate, echilibru și grijă față de oameni putem reuși.

Eu cred în toate acestea și sunt convins că nu există altă cale pentru dezvoltarea țării, pentru siguranța și prosperitatea românilor. Fundamentele României normale au fost sădite și nu trebuie să permitem niciunui alt partid și niciunei alte viitoare guvernări să mai sape la temelia acestui stat.

Eu voi fi în continuare acel Președinte dedicat oamenilor, care folosește toate prerogativele funcției pentru a se opune abuzului, corupției și oricărei măsuri luate împotriva cetățenilor.

Meritocrația, transparența, corectitudinea, responsabilitatea, predictibilitatea și integritatea sunt valori fundamentale ale României normale, valori pe care le-am susținut cu fermitate în exercitarea mandatului de Președinte al României. De manifestarea acestor valori depinde încrederea cetățenilor în instituțiile statului și participarea activă la viața cetății.

PENTRU UN ACORD POLITIC NAȚIONAL

Distanța dintre guvernanți și cetățeni trebuie să se estompeze pentru că democrația înseamnă tocmai guvernarea pe baza voinței poporului. Valorile democratice sunt oxigenul României moderne și esența României normale.

Pentru un viitor mai bun, este nevoie de implicare și acțiune. Niciun obiectiv național nu a fost realizat fără sacrificii, fără unitate și solidaritate, fără hotărâre și consecvență. Sunt mai multe lucrurile care ne unesc decât cele care ne despart. O Românie normală nu poate progresa decât cu efortul și susținerea majorității românilor, din țară și din afara ei.

Acum este nevoie de acțiune și de fapte, fără amânări, fără fuga de răspundere și fără compromisuri în ceea ce privește valorile și principiile statuate în Constituție.

Proiectul României normale trebuie să se realizeze pornind de la fundația construită în aceste trei decenii de la căderea comunismului și fără arderea etapelor, iar fiecare pas parcurs trebuie să producă rezultate concrete. În acest proiect, reconstrucția încrederii în instituțiile statului se bazează pe legi corecte și clare și pe promovarea oamenilor integri și merituoși în funcții publice.

Acest efort de reconstrucție instituțională înseamnă viziune și strategie, dublate de capacitatea administrativă de anticipare a provocărilor și de gestionare optimă a situațiilor de criză. Doar așa avem siguranța că dezvoltarea va fi una sănătoasă

și durabilă, care să ne asigure că România de mâine va fi o țară normală, pentru toți românii.

România normală trebuie să asigure tuturor românilor șansa de a-și construi un viitor acasă prin implicarea oamenilor valoroși în proiectele de modernizare și dezvoltare. Milioane de români trăiesc astăzi în afara granițelor țării, contribuind, cu priceperea și experiența lor, la bunăstarea altor state, în vreme ce noi, la nivel național, le resimțim acut lipsa. Climatul politic și condițiile socio-economice ale tranziției i-au determinat pe mulți să plece și, tocmai de aceea, decizia lor de a se întoarce acasă depinde de modul în care vom face România bine.

Forța României normale rezidă în cetățenii săi și în capacitatea de a funcționa în acord cu valorile democratice. Societatea românească s-a maturizat și nu mai tolerează derapaje de la principiile statului de drept și de la regulile minimale de conduită în funcții publice. Românii își doresc un stat funcțional, eficiență în actul de guvernare și măsuri care să răspundă nevoilor reale cu care se confruntă în viața de zi cu zi.

Viziunea pe care eu le-o propun românilor este aceea de a construi împreună România normală. Acest document strategic oferă răspunsuri la întrebări esențiale precum ce ne definește, cu ce ne identificăm în lume și în Europa, care sunt obiectivele naționale prioritare și ce avem de făcut pentru a le atinge.

După aproape 3 ani marcați de criza statului de drept în care PSD a aruncat România, după o guvernare care a eșuat în dimensiunile sale esențiale — economice, sociale, politice și instituționale —, proiectul de țară pe care eu îl propun românilor este să **construim împreună România normală**.

România are nevoie astăzi de garanții privind stabilitatea și predictibilitatea, de o **bună colaborare a forțelor politice pro-democratice și pro-euroatlantice**.

Acordul politic național pentru România normală este răspunsul meu la această provocare și voi face tot ce stă în puterea mea ca un astfel de document programatic să fie asumat la nivel național, pentru a deveni baza unei guvernări competente și eficiente, în beneficiul cetățenilor.

Președintele României, în baza milioanei de voturi acordate de către cetățeni, are toată legitimitatea de a trasa direcțiile, de a chema alături factorii responsabili, de a identifica oportunități, de a mobiliza energii astfel încât obiectivele să poată fi atinse.

Cu toții avem această datorie, a unei Românii normale, față de generațiile care au făcut posibilă România de astăzi și față de generațiile viitoare. Avem datoria să construim o țară în care politica să fie una a deciziilor firești, înțelepte și responsabile.

Avem datoria să clădim împreună România normală, țara în care să trăim firesc, decent și în armonie.

Dragi români, vă chem alături de mine, pentru că doar uniți putem face ca, după trei decenii de postcomunism, să depășim, în sfârșit, toate etapele de tranziție și să începem dezvoltarea autentică.

Voturile voastre sunt cele care îmi dau forța legitimă, ca Președinte al României, să dau guvernarea doar unei coaliții de partide total dedicate aceluiași crezuri și continuării parcursului nostru european și democratic.

Prin votul vostru, angajamentul de a face România normală poate deveni proiectul întregii noastre generații de a ne îndeplini cel mai frumos vis, acela ca România din inimile noastre să devină realitate! Știu care sunt pașii de urmat și voi aduce alături de mine toate partidele și pe toți oamenii onești pentru a construi România normală!

© PNL 2019 Toate drepturile rezervate.

Programul prezidențial conține mesaje și elemente de viziune transmise și în cadrul evenimentelor și acțiunilor desfășurate pe parcursul mandatului.

www.iohannis.ro

© PNL 2019